

ABONAMENTS

Barcelona, mes	500 Ptas.
Catalunya i territori de la República, trimestre	1.500
Amèrica, trimestre	1.500
Amèrica, any	5.000
Altres països, any	5.000

DIARI D'AVISOS I NOTÍCIES

ANUNCIS I RECLAMS SEGONS TARIFES

LA PUBLICITAT

BARCELONA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: CORRE CATALANES, 139, 1.00 — TELEFON 11.430
TALLERS D'IMPRESSIÓ: CARRER DE BARCELONA, 11 i 12. — TELEFON 10.603

EL TEMPS Pressió al nivell de la mar: 775.6 mil·límetres. Temperatura actual: 8.9 graus. Temperatura mínima: 7.5 per cent. Velocitat del vent: un quilòmetre per hora, del nord-nord-est. Visibilitat horitzontal, en promedi: 8 quilòmetres. Estat del cel: cobert d'escàs. En les darreres 24 hores: Temperatura màxima: 15.8 graus. Temperatura mínima: 7.5 graus. Recorregut del vent: 185 quilòmetres. Precipitació: nula, acumulada en el dia d'ahir: 6 hores 16 minuts.

CONTRA LA LLUITA DE CLASSES

El miratge revolucionari del catalanisme

L'acció assimilatista que la monarquia borbònica havia exercit sistemàticament a Catalunya, intensificada durant la dictadura fins arribar a la persecució de l'idioma i de les institucions més típiques de la catalanitat, donà al catalanisme l'accent de rebuïa i l'actitud de protesta que l'ha caracteritzat fins a l'adveniment de la República. Durant els set anys d'opressió que precediren la caiguda de la monarquia, el descontent dels catalans prengué caires revolucionaris; l'instint cohesionava molts que pels sentiments i les idees havien estat separats i s'haurien combatut si no haguessin tingut al davant un enemic comú. En aquells anys, però, ingressaren a la vida pública, social i política catalana promocions noves, formades en aquell esperit de revolta i d'anarquia, en la consciència de les quals el catalanisme era sinònim d'oposició, de protesta i, si s'esquieja, de violència. No té res d'estrany, doncs, que avui, per a molts homes de vint-i-cinc i trenta anys, que de bona fe es tenen per catalanistes, continuïn inseparables aquestes dues nocions: la de catalanisme i la revolucionària, aplicada a tots els ordres de l'activitat moral i material col·lectiva.

Si per aquella lluita que en molts moments prengué la categoria d'un veritable alçament nacional calia aprofitar tots els esforços, coordinar tots els fermentos de protesta, sense distinció, reconeguda la nostra personalitat de poble, establerts legalment els nostres drets i canalitzats les nostres primeres llibertats en l'Estatut, el catalanisme havia d'abandonar la seva actitud i adoptar finalitats constructives, que reflexin tot allò que l'acció absorbent i desnacionalitzadora havia destruït en la vida nacional. Però com que a l'hora d'estructurar la Catalunya autònoma era impossible que les concepcions polítiques i socials de tots els catalans coincidissin, calia que el catalanisme es desdriés, tot abraçant les diverses orientacions que pugnen per incautar-se de la direcció dels governs a tots els països del món.

El catalanisme és un comú denominador, superior a qualsevol solució pràctica de la vida en societat; però justament per això hem repetit durant cinc anys seguits que com a catalanistes és licit ésser-ho políticament tot mentre no s'atempti contra allò que és la rel i l'essència de la catalanitat: el dret d'iniciativa en l'ús de la llibertat reconquistada, la lliure disposició de les nostres destins de poble. I si a França, a Anglaterra o a Alemanya, ningú, perquè sigui republicà o conservador, confessional o laic, reaccionari o comunista, no deixarà d'ésser francès, anglès o alemany, a Catalunya també esdevindrà el mateix, i cap d'aquestes concepcions polítiques o religioses podrà destruir la catalanitat ni desvaloritzar el catalanisme dels catalans que les adoptaran. Ben entès, doncs, que tant fals seria sostenir que el conservadorisme extremat és incompatible amb el catalanisme, com voler fer creure que només el comunisme pot servir els interessos del catalanisme. Els únics que hi atempten són els que per egoisme, per por, per obscuracions partidistes, proven de cercar fora de Catalunya l'auxili d'una autoritat que faci la llei en coses que calen sota la nostra sobirania, de la sobirania que ens ha estat reconeguda en la Constitució de la República. Mentre no sigui així, Catalunya, dintre el règim democràtic que ha adoptat, pot ésser tot allò que la majoria dels ciutadans voldrà que sigui, no el que voldria que fos una minoria, encara que en un moment donat disposés de la coacció per satisfer els seus propòsits.

Aquest és el nostre criteri liberal al qual hem ajustat sempre la nostra acció. Com a liberals reconeixem a tothom el dret d'exposar el seu pensament i de traduir-lo en realitats dintre les normes establertes; com a democràtes ens sotmetem a la voluntat de la majoria manifestada legalment; com a catalanistes treballarem amb totes les nostres energies a liberalitzar el catalanisme, i per tant a combatre tot allò que sigui contrari del liberalisme, de la democràcia i de la República, perquè la monarquia per definició és l'enemic insubornable del catalanisme. Això que sembla tan clar, i realment ho és, es torna fosc i confús per a tots els que encara creuen que catalanisme vol dir tolerància i impunitat per a qualsevol delinqüència revolucionària per extremitat que sigui. I no és així, sinó que cal meditar-ho bé i és triar-lo degudament.

Hi ha qui s'imagina que el catalanisme vol dir solució de l'enorme quantitat de feines i de treball segons

els postulats marxistes, i això és un error. Primer perquè el catalanisme com a tal ni és marxista ni antimarxista, i segon perquè no es pot invocar el catalanisme en un conflicte local entre patrons i obrers; perquè tots són catalans i tots poden ésser catalanistes. El que cal és que cadascú sàpiga què pensa; si és comunista convençut, que no se n'amagui, però si no ho és, si no ha perdut la fe en la democràcia i en el liberalisme, que no es deixi enlluernar per propagandes tendencioses, i sobretot, per l'egoisme o l'interès professional; per reivindicar unes millores materials no posi la facultat d'iniciativa en mans de gent que no pensen com ell, perquè els beneficis problemàtics que podria obtenir per una banda, serien neutralitzats amb escreix per una altra que algun dia el portaria a la desesperació.

Avui, en una de les nostres entitats professionals més representatives, es debat un d'aquests problemes capitals. La lluita està entaulada entre els elements socialment extremitats i els que es resisteixen a convertir l'entitat en un baluard de la lluita de classes dintre el catalanisme. Per a nosaltres totes les reivindicacions professionals són respectables i totes poden trobar una fórmula satisfactòria dintre la democràcia i el liberalisme; neguem, però, les preteses virtuts del comunisme, i ens sembla lamentable i absurd que una quantitat d'homes joves, moguts només per interessos de classe, però que ni ideològicament ni espiritualment tenen res a veure amb el comunisme, fessin posar d'ésser-ne, adulterant, sense adonar-se'n, les seves conviccions i els seus sentiments.

Amb organització i energia, tant els obrers com els dependents de tota mena poden conquerir totes les millores materials que siguin de raó i defensar els seus drets sempre que ho creguin necessari. El marxisme, però, sobretot l'extremisme, no serveix per a solucionar conflictes concrets, perquè va molt més enllà de qualsevol conflicte entre patrons i dependents; el marxisme comunista pretén abolir-los matant alguna cosa que per a nosaltres és vital: la llibertat individual. El seu fi és capgirar tota l'estructura social del món, i per això és essencialment revolucionari. El miratge revolucionari del catalanisme és el que esgarria els que incautament s'avenen a fer el joc dels militants del comunisme entre la dependència catalana. Tant se val que se'ns vulgui fer passar com a servidors d'una classe: per a nosaltres no n'hi ha, de classes; hi ha homes amb uns drets i en primer terme el dret a la llibertat. Aquesta llibertat individual, va condicionada i limitada per la llibertat dels altres, i d'aquestes limitacions a la llibertat de cadascú en neix la llibertat de tots. Per nosaltres seran justificats tots els sacrificis, totes les reduccions que en benefici de la col·lectivitat seran exigides a uns i altres, tant si són patrons com dependents; no admetrem mai, però, que amb l'excusa d'evitar conflictes particulars, s'entauli una lluita de classes sistemàtica i es propugni com a remei universal dels deliris comunists.

El primer consell de gabinet del govern Doumergue

EL MINISTERI ACCEPTA EL PRÍNCIP D'UNA COMISSIÓ D'ENQUESTA

Marquet, neo-socialista, ministre del Tresor en el govern Doumergue

París, 10. — Notícies particulars: després de la jornada d'ahir fou reanunciat la més gran manifestació que ha organitzat la República de molts anys encà: fèrtil en emocions i gran de conseqüències.

La negla dels socialistes de

Avui, Azaña pronunciarà el seu anunciament discurs

Hi ha la impressió que propugnarà per la formació d'un gran partit republicà d'esquerra, per a facilitar el qual està disposat a dissoldre el partit d'Acció Republicana

Madrid, 10. — "El Sol" diu que el discurs que pronunciarà demà el senyor Azaña tindrà importància, no solament per l'exposició que farà de la política republicana, segons les seves pròpies concepcions, sinó pel que significarà com a acte personal.

El senyor Azaña — afegeix — no es retirarà de la política, però es retirarà del partit. Quedarà, segons diu en el seu discurs, com un republicà més disposat a servir la República, però sense la responsabilitat de dirigir un partit ni de pertànyer a cap, amb el fi d'afavorir la fusió d'esqueres republicanes.

Mamuel Azaña

Ara — acaba dient l'esmentat periòdic — sembla que d'Acció Republicana es desintegrarà la seva línia més representativa, i és possible que en ocórrer això desaparegui el partit, com a tal agrupació política.

Per tal d'acabar aquesta informació, un periodista ha interrogat un íntim amic del senyor Azaña, el qual ha fet les següents manifestacions: El senyor Azaña sent tant d'afecte pel seu partit, que setmanalment acut a l'Acció Republicana per a ocupar-se personalment de detalls d'organització.

—Us puc assegurar que el discurs de demà del Sr. Azaña no és, ni molt menys, l'últim que pensa pronunciar.

Per altra part, l'empresari del Consell no es retirarà de la política, ni es retirarà de cap partit. Possiblement el que farà és pal·lesar una vegada més que el no serà obstaculitzat per la formació d'un partit republicà d'esquerra, en el qual no aspiraria a cap càrrec directiu.

El partit d'Acció Republicana està disposat a ésser el primer a dissoldre's per a, automàticament, passar els seus comitès i la seva organització a disposició del nou partit d'esquerra quan s'arribi a formar. Mentrestant, el partit d'Acció Republicana no es dissoldrà i el seu líder seguirà essent, per tant, el senyor Azaña.

França a participar en una combinació ministerial de treva que no donés la majoria i la seguretat als partits d'esquerra creà una viva agitació als passadissos. El senyor Doumergue creia novament els senyors Marquet i Marquet i els digué que ell no podia constituir un Govern de treva i de salut que revestís una figura de govern reaccionari, i que mancava del concurs d'aquells anava a declinar l'encàrrec de formar Govern. El senyor Marquet insistí novament en que Tardieu no podia entrar en el Govern sense haver donat seguretat de respecte a les llibertats obreres i republicanes. En aquesta situació, i després de moltes hores d'incertitud, el senyor Doumergue semblà convèncer-se a aquells raonaments, i es disposà a augmentar la llista de ministres amb tres radicals més. Al si del partit dels socialistes de França hi hagué molta agitació i àdhuc oposició a entrar en el ministeri de comèdia, però al final fou autoritzat el senyor Marquet a actuar a títol personal i en interès de la defensa del règim. Fou llavors que pogué aconseguir-se la formació del Govern projectat pel Sr. Doumergue. (Seg. pàg. 7, col. 1)

LA SITUACIÓ POLITICA

Ahir es celebrà a Madrid un consell extraordinari que causà una certa expectació

Com a conseqüència dels acords presos s'han adoptat extraordinàries precaucions

Madrid, 10. — Des de primeres hores de la tarda, que el ministre de la Governació ha fet conèixer als periodistes la convocatòria del Consell extraordinari, l'expectació ha estat enorme.

A la sortida els ministres no han estat gens explícits. Només per deducció hom ha pogut comprendre que els acords del Consell no s'havien reduït a les mesures exposades en la nota oficial, sinó que havien tingut un abast més ampli.

Han contribuït a produir aquesta impressió les grans precaucions preses, ja que la guàrdia de seguretat patul·la amb telerola i hi ha nombroses forces aquarterades.

Sembla que les principals disposicions adoptades fan referència als escolts, que han estat efectuats intensament, doçant com a resultat la troballa de gran nombre d'armes i d'algunes bombes.

Amb tot, mentre la força armada pel carrer, circulen també comparses carnavalescos i gran nombre de ciutadans tranquils, però a l'expectativa dels esdeveniments possibles.

Una altra de les mesures preses és la circulació entre els delegats governatius d'instruccions concretes

respecte als actes públics, per tal d'evitar que en els mitjans siguin emeses expressions violentes o indicacions de mesures revolucionàries, prohibint tots els excessos de llenguatge, per bé que les esmentades disposicions hom no creu que afectin els actes polítics al marge dels fets temuts.

Diuen si es tem que esclati d'un moment a l'altre l'anunciament moviment revolucionari, per bé que hom creu que la primera manifestació d'aquest ha d'ésser la vaga del ram de la construcció decretada per dil·luns, la qual serà secundada a la Península amb altres moviments per als quals s'assegura que han circulat les ordres oportunes.

En resum, aquesta nit a Madrid no es pot dir que passi res d'una manera ostensible. El que més contribueix a mantenir l'expectació és la intensitat de les mesures d'ordre públic disposades pel Govern, les temences del qual són comparables a l'expectació existent.

Madrid, 10. — A un quart i cinc minuts de cinc de la tarda ha arribat a la Presidència el cap del Govern, i ha dit als periodistes:

(Continua a la pàg. 7, col. 3)

Les relacions entre els socialistes catalans i el Partit Socialista Espanyol

Tal com anunciàrem als lectors de la nostra edició anterior, ahir ens entrevistàrem amb militants qualificats del socialisme a Barcelona, per tal que ens facilitessin referències aclaridores a la situació del socialisme a Catalunya.

Els rumors de crisi parcial del Govern de la Generalitat — que feien referència a la suposada retirada del representant de la U. S. C. — les divergències existents entre els socialistes catalans i els espanyols, la dubtosa simpatia amb què en els actuals moments era vista des de Madrid la representació espanyola, i moltes altres qüestions encara que han circulat darrerament pels centres polítics de la nostra ciutat, justifiquen a bastament l'interès de la nostra informació.

Sense que això sigui obstacle perquè, cas que ho jutgèssim convenient, proseguíssim la publicació de les converses, reproduïrem a continuació la que amb el diputat senyor Frenós, significat element de la Unió Socialista i secretari particular del conseller d'Economia, efectuàrem ahir.

Heu-vos ací a continuació les respostes que ens foren amablement fetes per l'esmentat diputat:

—Per respondre degudament aquesta pregunta, cal que faci una mica d'història i em refereixi a l'any 1923. En aquella època, davant del problema català, des de Maura fins als socialistes, hom observava la mateixa posició: incomprensió absoluta, incomprensió absoluta.

Per això, alguns catalans afiliats al socialisme espanyol, Serra i Morer, Escorça, Cristóbal de Domínguez, Comaposada, Campalans, etc., plantejaren la qüestió al si de la Federació de Barcelona; davant la indiferència amb què fou tractat l'afar, hom procedí a fundar la Unió Socialista.

Amh la dictadura — i amb això no vull significar cap crítica —, es va demostrar una cosa: que els socialistes espanyols eren col·laboracionistes i els socialistes catalans no.

En proclamar-se la República — proseguí — un nucli d'afiliats al socialisme espanyol i residents a Catalunya, van començar a realitzar algunes gestions per tal d'obtenir la unió entre les dues branques del socialisme a Catalunya.

Va ajudar-hi l'aprovació de l'Estatut. Els socialistes espanyols estaven segurs d'haver fet una obra exemplar i definitiva.

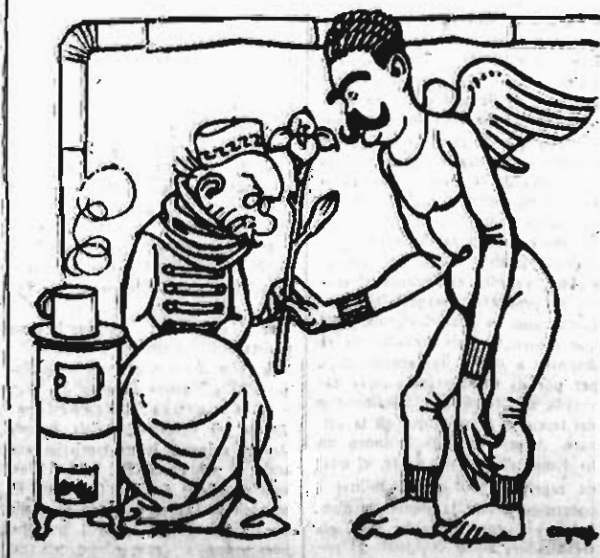
A aquestes gestions — seguí dient — vam donar-hi tantes facilitats que àdhuc renunciàrem en favor de l'antiga Federació S. Catalana, el dret de redactar l'Estatut que havia de regir el partit a Catalunya.

(Segueix a la pàg. 6, col. 1)

El Consell General extraordinari del C. A. D. C. L.

Llegiu informació a la pàgina 6

LA GALLINA REPUBLICANA

—I tu, que no et distorgues? —Encara més?

AQUESTS DIES I AQUEST ARBRE

Es ben bé de l'any de la picor — però en cal treure-la — aquella història de l'home que, sobtadament, va tenir gran desig de menjar una pera. Ell que va anar sota una perera, i sacsejà l'arbre, però debades. Hi tornà, amb més violència, i encara sense cap resultat. Començà a pensar aleshores (per a endurir-se i abrivar-se més) en tots els greuges que li havien fet, en totes les misèries que havia patit des de la detenció, i s'ençà a la sacxada amb una força increïblement poderosa. I, tanmateix, no va caure ni un sol fruit. I en aquell punt, desesperat, va aixecar els ulls per a formular alguna maledicció esglaïadora, i aleshores es va adonar que aquell arbre no era una perera, sinó un om — Després veureu com aquest apòleg és útil.

Estem en dies petits, i colgats com per una inundació de petites. Se'n donen fins els homes que són al poder, i que expressen llur desfici de curioses maneres; ho ha sospitat fins la gent de la dreta amb una mica de cara i ulls; vos i jo sabem els sentiments, pel cap baix, de dues persones més. Quan l'espirit s'escurça, i hom es dona a la viu-viu, i hi ha un eclipsi general d'interès i d'importància — un fracàs, com si diguéssim, de la voluntat deliberada de reïxir en belles coses i de venjar-se del temps inútilment perdut — aleshores es pot dir que ja no manen els homes, sinó les visions (en el sentit pitjor de la paraula) i les imatges. En els deserts s'imposa la imaginació: per aquella horror de la naturalesa al buit. I la muna més característica de la imaginació petita, és la por.

Aquesta situació no és pas nova en la història peninsular. L'Espanya del

segle XIX podria condensar-se en aquesta fórmula: minots i estúpides, crueltat i por (dues cares d'una mateixa moneda). Coneixem les amenaces del sobressalt, massa engorjallada, coneixem fins i tot el dramàtic perquè d'una intolerància al seu davant, i acaba creant-la, o bé tement-la, encara que no hi sigui (fenomen, al capdavall, de la consciència ètica, que sanciona sempre). Coneixem aquestes postures i aquesta manera de mirar-se l'un i l'altre adversari, com si desafiesin el mirat a començar d'una vegada. I aquestes evolucions matuteres del temperament que pretén autoritzar-se d'una idea que ha rebregat i malmès abans d'entendre-la.

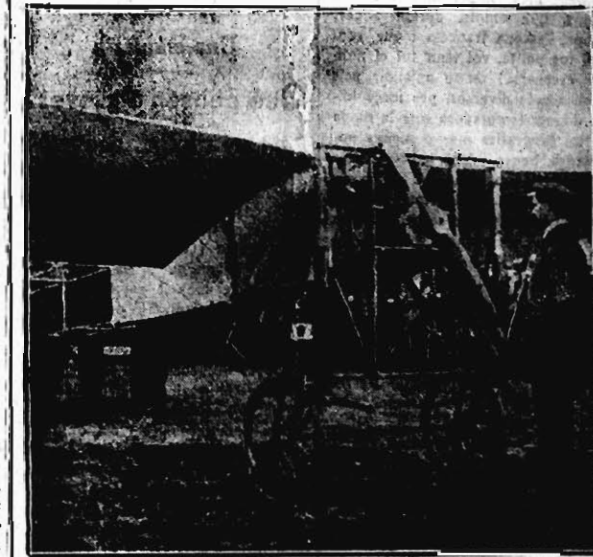
Aquest tomb dels esdeveniments no és pas sense perills. És clar que el Govern deu esmerçar una part dels seus lleures en l'organització de possibles futures represions a dreta i esquerra, defugint cada dia més, no solament per sentit de dignitat, sinó per instint de conservació, d'identificar-se amb cap dels dos projectats moviments anticonstitucionals. Però aquest Govern no pot alliberar-se de la greu responsabilitat de no haver cercat d'imposar-se; abans que per la força, per l'altura; de no haver-se mai preocupat de mostrar viva i ardent i desmpelegada la República, que avui sembla condicionada i com excusant-se de viure. Aquest desprestigi, per omisió i apocòpica, aflueix tots els ressorts de l'ordre. Molt podria dir-se contra la petitesse, però cal reconèixer que res no al corpen tant, ni la fa tan enèrgica, com una mica de grandesa.

Però estem, no pas sota d'una perera, sinó sota d'un om.

JOSEP CARNER

Avui fa 24 anys, a l'Hipòdrom de Can Tunis

El primer vol d'aeroplà a la Península fou efectuat per Lucien Mamet

El pilot francès Lucien Mamet amb l'aparell en el qual, ara fa vint-i-quatre anys, efectuà, a l'Hipòdrom de Can Tunis, el primer vol en avió que tingué lloc a la Península

Aquest mati tots els esportius barcelonins i molts dels que no són altra cosa que simples espectadors de qualsevol espectacle d'emoció és probable que s'hagin traslladat al festival d'aviació que ha de tenir lloc a l'Hipòdrom de Can Tunis. Per molta que sigui la curiositat dels barcelonins de presenciar una festa aeronàutica amb programa ben escollit, no serà possible de desvetllar la frisança i avidesa que, gairebé dia per dia, vint-i-quatre anys enrera, havia fet sentir l'anunci de la primera exhibició de vol dinàmica.

Al mateix indret que avui, a la "pelouse" de l'Hipòdrom barceloní, el dia 17 de febrer, tenia lloc la primera prova d'aviació pública de la Península. Igualment com el ferrocarril, l'aviació va fer entrada en terres hispàniques passant primer per la nostra terra. L'ambició progressista del temperament català ha actuat sempre com un poderós imant en recerca de les més avançades manifestacions espirituals i materials de la civilització europea i en ocasió de les primeres realitats aeronàutiques obeï aquella ambició.

Degut als treballs i gestions de la platònica entitat "Asociación de Locomoción Aérea" i amb la col·laboració d'algunes altres de tipus esportiu, s'obtingué la vinguda a Barcelona del pilot francès Lucien Mamet per a l'efectuar una exhibició pública de l'aviació, coneguda, llavors, només a través de la

premsa i de les informacions estrangeres. Lucien Mamet es presentà a la nostra ciutat provint d'un monopla Blériot XI, la darrera paraula en matèria d'aviacions. Només s'ha de dir que el seu aparell era del mateix tipus que el que utilitzà personalment Blériot per fer el salt del Canal de la Mànega, l'estiu anterior.

La superba màquina — com la deuen qualificar els cronistes de l'època — estava formada per una colla de llistonets, força enginyosament reunits, recoberts després per uns metres quadrats de tela i tota l'enderga atirantada i feta forta amb un garbux de filferros inextensible. Unes frágilíssimes rodes com de bicicleta permetien que l'aeroplà rodés per terra amb una certa naturalitat, i al davant de tot s'exhibia amb tinitudesa un dels motors més famosos d'aquella època: l'Anzani 25 cavalls de tres cilindres en forma de ventall, refrigerat per aïre, el qual era capaç de realitzar la sobrenomen "performance" de funcionar vint o trenta minuts sense avariar-se seriament.

Amb aquest magnífic aeroplà, ll. met, proveït d'una indumentària "ad hoc", mit estrafolària per a un esportiu dels nostres dies, enlairà per primer vegada a Barcelona el dia 11 de febrer de 1910 en una prova privada trestinada als mitjans periodístics.

(Continua a la pàgina 3, col. 6)

LES LLETRES I LES ARTS

INFORMACIO DEL PARTIT

REVISTA DE PREMSA

País valencià Un fill de «La morta viva» per Enric Soer i Godes

Un a un, aquells homes representatius d'una època de colla plançada, levitons i còpies altes, d'amadores i trobaires, d'un romanticisme enviciat i florit, han anat desapareixent. Amb ells, quantes coses marxaven. L'època encara era nostra, les taules eren un riu d'or, la gent prenia xocolata amb ensaimada i fumava tabac, les falles tenien una intenció soterrada i infantil, les mules trobaven per sobre l'empedrat de València, les festes de juliol duraven tres dies, s'oïen més traques i amb un grapat de xavalla hom s'atipava del que volia.

Els llibres nous "Vida de Sarah Bernardt" de G. G. GELLER Traducció de J. PASSERELL

Una vida com la de Sarah Bernardt, tan brillant, tan plena d'imprevist, d'incoherències, de provatures, d'escàndols, d'èxits, de crisis i d'exaltacions, una vida tan vària, tan vasta i gloriosa, que encara gairebé un segle, que desvetlla tantes idees, que esdevé el centre de les figures més importants del seu temps, que omple, durant aquest temps, l'escena francesa i que, com si li fos petit, vol tenir tot el món per escenari i fer-se aplaudir pels públics més diversos, per força havia d'ésser temptadora sota la moda de les biografies més o menys novel·lades. Sense esforç, sobretot sense ni haver d'inventar ni d'afegir res, amb una mica de documentació — i és fàcil de trobar-ne sobre la Sarah Bernardt, encara que dispersa — havia de resultar una biografia, més que novel·lada, vivament, apassionadament, novel·losa.

Contra tots els dolors Cafiaspirina

ganitzada més o menys complexa, però que no va poder pensar fins que obtingué un cert grau de complicació orgànica o estructural, no compartim, no podem acceptar la teoria que la idea engendra, origina la matèria, sinó tot al contrari, que la matèria produeix, crea la idea, el pensament, l'esperit o l'ànima. Com vulguem dir-hi: és igual. Nosaltres, doncs, apliquem la teoria del devenir a la matèria en les seves diverses agutacions i organitzacions: és el materialisme històric, la dialèctica materialista, combatut per la intel·lectualitat burgesa. Aplicarem aquesta dialèctica per a investigar allò que pensen els éssers humans, i especialment els joves, els quals són els que reflecteixen més accentuadament les inquietuds de l'època en què vivem.

País Valencià

Sota la cúpula blava del cel valencià ha passat el cos fred d'un fill de «La Morta Viva», als finestrals dels patis de la senyera barcada a mig pal i el cor trasbalsat de dolor.

Juventut Catalana Republicana

Curset d'oralòria Demà, dilluna, a les vuit del vespre, a l'estatge penúltim d'A. C. R. (Corta, 28, 29, 30).

CENTRE CATALANISTA REPUBLICA DE BADALONA

Aquesta entitat celebrarà avui, a les deu del matí, reunió general extraordinària, la qual es desdoblarà d'acord amb la següent ordre del dia:

ACCIO CATALANA DE SARRIA I BONANOVA

Divendres al vespre tingué lloc a Acció Catalana de Sarrià i Bonanova una visita dels regidors del Partit, senyors F. Duran-Reynals, Ferran Boter i doctor Tomás Pumarola.

Als Amics de la Poesia

Lectura del poeta Josep M. López-Picó

EL CORREU D'AVUI

Tres llibres cabdals de Ramon Llull. — Ho són: el Llibre d'Amic i Amat (vegeu-ne l'edició d'«Els Nostres Clàssics» — Editorial Barcino —, a cura de M. Oliver i S. Galmés); el Blanquerna (publicat per S. Galmés i M. Ferrà, dins la col·lecció «Obres Completes de R. Llull»); i el Llibre de Meravelles (edició de S. Galmés, «Els Nostres Clàssics»).

Lleiglu dimarts, en aquesta secció "PUIG I FERRETER, NOVEL·LISTA" per Rafel Tassé

L'actitud dels socialistes

JUSTIÇA SOCIAL no pot significar, en un editorial una mica confús, l'actitud dels socialistes en aquells moments. No és — diu — el fer una política més o menys democràtica el que ha de fer marxar el Partit Socialista.

La qüestió, doncs, és la al marge del problema de feietat que habilitment volen plantejar les classes i els partits reaccionaris en les nostres relacions amb el Govern d'esquerra. Aleshores, a les Constitucions, a la classe treballadora davant el perill feixista. Això és el que s'ha de tenir en compte, i per això no s'havia d'haver oblidat mai que els partits socialistes, davant d'una situació perillosa, no poden deixar d'ésser revolucionaris si no volen perdre la seva raó d'existència.

EL DEBATE

Vol demostrar que no hi ha a França una crisi de govern, sinó una crisi de sistema. El seu editorial revela, però, sobretot, una profunda visió del Parlament.

No. Ni siquerra les complicacions que el estatador ha enfrontat en les files del radicalisme-socialista, ni la desmoralització evident de les organitzacions obligades a velar per la societat i les institucions, constitueixen, a nostre entendre, el dany més hondo que el sistema polític director de França en els moments actuals ha inferit al país.

Entorn de la crisi francesa

LA HUMANITAT

Revista i Virgili, en un bon article on explica l'origen de la reforma constitucional que vol aplicar Gaston Doumergue, afirma que França no va cap al feixisme.

EL CORREU D'AVUI

Tres llibres cabdals de Ramon Llull. — Ho són: el Llibre d'Amic i Amat (vegeu-ne l'edició d'«Els Nostres Clàssics» — Editorial Barcino —, a cura de M. Oliver i S. Galmés); el Blanquerna (publicat per S. Galmés i M. Ferrà, dins la col·lecció «Obres Completes de R. Llull»); i el Llibre de Meravelles (edició de S. Galmés, «Els Nostres Clàssics»).

Lleiglu dimarts, en aquesta secció "PUIG I FERRETER, NOVEL·LISTA" per Rafel Tassé

Les dretes contra l'Estatut Basc

EL DIARI DE TARRAGONA diu que la Comissió del Parlament de Madrid que estudia l'Estatut basc s'hi mostra adversa.

«Es cosa ben clara, doncs, que la discussió de l'Estatut que Basconia espera amb tanta ansia, proporcionarà als seus defensors en l'actual Parlament hores molt amargues. Infinitament més amargues que les hores de lluita passades a les Constitucions dels defensors de l'Estatut de Catalunya.

EL DEBATE

Vol demostrar que no hi ha a França una crisi de govern, sinó una crisi de sistema. El seu editorial revela, però, sobretot, una profunda visió del Parlament.

No. Ni siquerra les complicacions que el estatador ha enfrontat en les files del radicalisme-socialista, ni la desmoralització evident de les organitzacions obligades a velar per la societat i les institucions, constitueixen, a nostre entendre, el dany més hondo que el sistema polític director de França en els moments actuals ha inferit al país.

Entorn de la crisi francesa

LA HUMANITAT

Revista i Virgili, en un bon article on explica l'origen de la reforma constitucional que vol aplicar Gaston Doumergue, afirma que França no va cap al feixisme.

EL CORREU D'AVUI

Tres llibres cabdals de Ramon Llull. — Ho són: el Llibre d'Amic i Amat (vegeu-ne l'edició d'«Els Nostres Clàssics» — Editorial Barcino —, a cura de M. Oliver i S. Galmés); el Blanquerna (publicat per S. Galmés i M. Ferrà, dins la col·lecció «Obres Completes de R. Llull»); i el Llibre de Meravelles (edició de S. Galmés, «Els Nostres Clàssics»).

Lleiglu dimarts, en aquesta secció "PUIG I FERRETER, NOVEL·LISTA" per Rafel Tassé

Les dretes contra l'Estatut Basc

EL DIARI DE TARRAGONA diu que la Comissió del Parlament de Madrid que estudia l'Estatut basc s'hi mostra adversa.

«Es cosa ben clara, doncs, que la discussió de l'Estatut que Basconia espera amb tanta ansia, proporcionarà als seus defensors en l'actual Parlament hores molt amargues. Infinitament més amargues que les hores de lluita passades a les Constitucions dels defensors de l'Estatut de Catalunya.

EL DEBATE

Vol demostrar que no hi ha a França una crisi de govern, sinó una crisi de sistema. El seu editorial revela, però, sobretot, una profunda visió del Parlament.

No. Ni siquerra les complicacions que el estatador ha enfrontat en les files del radicalisme-socialista, ni la desmoralització evident de les organitzacions obligades a velar per la societat i les institucions, constitueixen, a nostre entendre, el dany més hondo que el sistema polític director de França en els moments actuals ha inferit al país.

Entorn de la crisi francesa

LA HUMANITAT

Revista i Virgili, en un bon article on explica l'origen de la reforma constitucional que vol aplicar Gaston Doumergue, afirma que França no va cap al feixisme.

EL CORREU D'AVUI

Tres llibres cabdals de Ramon Llull. — Ho són: el Llibre d'Amic i Amat (vegeu-ne l'edició d'«Els Nostres Clàssics» — Editorial Barcino —, a cura de M. Oliver i S. Galmés); el Blanquerna (publicat per S. Galmés i M. Ferrà, dins la col·lecció «Obres Completes de R. Llull»); i el Llibre de Meravelles (edició de S. Galmés, «Els Nostres Clàssics»).

Lleiglu dimarts, en aquesta secció "PUIG I FERRETER, NOVEL·LISTA" per Rafel Tassé

LLIBRERIA CATALONIA RONDA DE SANT PERE. 3 Obra nova de gran utilitat Eviteu les deformitats de's infants Consells a les Mares pel Dr. L. Ribó i Rius Pòrtic del Dr. M. Corachan Preu: 2 ptes.

LLORENS RAMBLA DE LES FLORS-30

L'atrancament frustrat en un banc de Santa Coloma

Nous detalls del fet i de la persecució dels atracadors

Abans d'ahir, divendres, a tres quarts i dos minuts de cinc de la tarda, s'intentà cometre un atrancament a la sucursal que el Banc de Badalona té instal·lada a Santa Coloma de Gramenet. D'aquest fet en fou donada la notícia en les edicions dels diaris d'ahir al matí, les quals foren ampliades pels de la nit.

El fet, doncs, no cal explicar-lo una altra vegada, ja que és prou conegut. Però en canvi es poden ampliar alguns detalls, per tal de donar al lector una idea més completa sobre la manera com es desenvolupà.

El Banc de Badalona té establerta la seva sucursal en un carrer que parteix de la plaça on hi ha l'edifici de l'Ajuntament; és un carrer que fa baixada i va a parar al mercat; l'edifici on hi ha instal·lat el Banc està situat a uns cinquanta metres d'aquell. A no ésser aquest detall, probablement els fets s'haurien desenvolupat d'una altra manera.

A les oficines del Banc treballen el caixer i un dependent. El primer és un home de cinquanta anys, i s'anomena Antoni Lluçà; el segon s'anomena Jaume Comes, i té uns disset anys. Tots dos són fills de Badalona.

L'intent d'atrancament fou comès, com ja hem dit, a tres quarts i dos minuts de la tarda. Dos minuts abans havia sortit de la plaça, que és final de trajecte de la línia d'autobusos que surt de la plaça de la Universitat i que va fins a Santa Coloma, en direcció a Barcelona, l'autobús darrer. Els atracadors, que possiblement ja eren a Santa Coloma des de primeres hores del matí i que amb tota seguretat coneixien els topònims d'aquella ciutat, esperaven que haguessin marxat, perquè a dins hi anaven dos guàrdies d'assalt.

Fou aleshores quan es decidiren a entrar al Banc. Primer n'hi entrà un, el qual demanà que li canviessin el bitllet de cent francs. Mentre el caixer tragué el bitllet de vint-i-cinc pessetes de la caixa i anava a comptar la resta, fins a 48,50 pessetes, en metàl·lic, hi entraren tres individus més. Es traqueren les pistoles i les encararen als dos dependents. Lluçà es tirà a terra, sota el tauler, i féu, aleshores, la campanya d'alarma demanant auxíli. Els atracadors, aleshores, tenint en compte que l'Ajuntament és molt a prop, fugiren corrents, i es dirigiren cap a la banda alta de la població.

Mentrestant havien sortit de l'Ajuntament l'agutall, anomenat Antoni Cervera, i un mossò d'esquadra, els quals els perseguiren.

Tot fou tan ràpid que els atracadors hi perderen diners, ja que en fugir deixaren damunt del tauler de la guixeta del Banc les vint-i-tres pessetes en moneda que els mancaven del canvi del bitllet.

El poble, en sentir tocar la campana d'alarma, es llançà al carrer; sortí el Sometent, i es formà un grup molt nombros que secundà la persecució iniciada per l'agutall i el mossò d'esquadra.

Els atracadors fugiren per la caminada del carrer on hi ha el cafè de cal Xaconet, tirant pel carrer de Vistalegre i se'n anaren en direcció a la Clínica Mental, i després cap al cantó de ca l'Olivà, que és una casa on acostuma a acudir-hi els diumenges molta gent de fora a berenar, i s'entufaren pel turó de Montigall, que cau a la banda de la barriada de Canyet. D'aquesta barriada també va sortir el Sometent, per tal de col·laborar a la persecució.

Entre els perseguïdors i els atracadors s'establí un tiroteig, el qual hi hagué moments que fou molt intens. No hi hagué desgràcies entre la gent del poble realment per mirat.

La gent, que havia sortit als carrers alarmada, anava indicant al grup de perseguïdors la direcció que havien seguit els atracadors. Unes vegades els digueren que a la paret d'una casa dels afores havien vist un ferit, desseguint i repenjanthi. Quan aquells hi arribaren ja havia desaparegut. També una altra dona els va dir que un d'ells caminava amb molta dificultat i posant-se un mocador al pit i estrenyent-lo. Un pagès explicà, més tard, en tornar del camp, que havia vist un grup, compost de quatre homes, un dels quals se sostenia a l'espatlla de dos d'aquells i que un dels que el sostenia li deia:

—Pés un esforç, home.

Al carreró Peric, que és un carrer dels afores que va en direcció a Badalona, es canviaren molts trets entre els perseguïdors i els atracadors.

A mitja persecució calgué tornar a l'Ajuntament a proveir-se d'armes i ferres. Mentrestant agutall el dimarts amb els atracadors el mossò d'esquadra.

Als carrers per on aquells s'escapaven es veien reguerols de sang. Un dels atracadors duia barret i una guàrdia de color clar. Al

Tres reunions clandestines i cinquanta detencions

Anit passada la policia va sorprendre tres reunions clandestines i procedí a la detenció d'una cinquanta individus, els quals foren traslladats a la Comissaria General d'Ordre Públic. Entre els delinqüents no hi ha cap element delinqüent, però tots són afiliats a la C. N. T. Les detencions s'efectuaren al Sindicat de Flequers del carrer de Sant Jeroni, al Café Asiàtic, del carrer de Rosal, i al Bar Fornells, del carrer de Sant Pau. Es recorre a si els delinqüents tenen antecedents.

Ro atori en una torre de la Bonanova

Fa uns quants dies que es va cometre un robatori a la torre que habita la senyora Maria Teresa Coberta, situada al Passeig de la Bonanova, número 101.

Denuncià el fet a la policia, foren designats uns agents de la brigada d'Investigació Criminal perquè realitzessin determinades gestions encaminades a descobrir els autors del fet. El principal objecte d'aquestes investigacions era veure si els ladres havien deixat en els mobles o en algun altre lloc de la casa els seus senyals digitals.

Ais agents que practicaren aquestes investigacions els va semblar que començaven a descobrir els autors del fet. El principal objecte d'aquestes investigacions era veure si els ladres havien deixat en els mobles o en algun altre lloc de la casa els seus senyals digitals.

Proseguiren les seves investigacions, i els agents descobriren que al pis alt de la torre havia estat trencat un vidre d'un dels balcons, i que hi havien quedat impresos els senyals digitals, que corresponen a la criada de la senyora Maria Teresa Coberta, anomenada Glòria Esteve, de vint-i-nou anys. Com a resultat d'aquestes investigacions es practicà la detenció de la criada, la qual fou interrogada; començà per negar haver tingut participació en el robatori, però després de moltes preguntes, acabà per confessar que, efectivament, havia sostret les dues mil pessetes i trencat el vidre en el qual havien quedat impresos els seus senyals digitals, afegint que, en trencar-la, s'havia produït una ferida a la mà dreta.

Manifestà, també, que una vegada comès el robatori, se'n penedí, i llançà els diners al water; practicà un escorcoll al dit lloc, no es trobà cap senyal dels diners.

En l'equipatge de Glòria foren trobades dues cartes signades per un individu anomenat Eustaquí Rodríguez, el qual és actualment a Villa Albucemas per haver fugit després d'haver assassinat una dona a Orense, i és reclamat per l'autoritat judicial de la dita població.

Interrogada sobre aquest extrem, Glòria ha manifestat que era promesa de Rodríguez, i que, si bé estava asabentada que havia hagut de marxar a l'Àfrica a conseqüència d'un delicte comès a Orense, d'on ella també és filla, desconeixia quin havia estat aquest.

La policia telegrafà a les autoritats d'Albucemas, i interessà la detenció d'Eustaquí Rodríguez.

De moment Glòria Esteve ha quedat processada pel robatori comès a la torre del Passeig de la Bonanova, i s'espera poder interrogar Rodríguez, per tal d'elucidar si Glòria també pogué tenir participació en l'assassinat de què és acusat Rodríguez.

Inre i d'atrancament

A un quart de cinc d'ahir a la tarda, trobant-se sola la propietària d'una tenda d'objectes d'escrutori, situada al carrer de Bailén, 134, senyora Maria Carratalà i Ferran, de 57 anys, hi va entrar un individu segurament amb ànim de cometre un atrancament. El desconegut, sense dir paraula, va agredir la senyora Maria amb una arma pegant-li un fort cop al cap, amb ànim d'estemordir-la, però l'agredida va cridar demanant auxíli i el féu fugir. El portar de la casa i diversos transeünts el van perseguir sense poder aconseguir-lo. L'agredida fou traslladada a la casa de Socors de la Ronda de Sant Pere, on el facultatiu de guàrdia li va apreciar una contusió al cap, que fou qualificada de pronòcia lleu.

Incendi en un magatzem de farines

Ahir al matí, a l'Avinguda d'Icària, i en un magatzem de farines que és propietat de la casa Salisachs, es declarà un incendi que va destruir la maquinària i una important quantitat de blat, i que així mateix va destruir part de l'edifici i totalment el sostre. Es desconeixen les causes de l'incendi i la importància de les pèrdues. No hi ha gué desgràcies personals.

Declaracions del Sr. Pi i Sunyer

L'estructuració de les delegacions — El personal — La manca de locals. — La qüestió dels autobusos i els anuncis als diaris. — Els deutes de l'Exposició. — Les piscines

Ahir al matí, l'alcalde, senyor Carles Pi i Sunyer, va rebre els periodistes per donar-los compte del que s'havia tractat a la reunió de la Comissió de Govern el dia anterior.

—La reunió no fou en realitat— digué—per prendre acords, sinó per un canvi d'impressions per estructurar la labor; per això és que no va haver-hi ordre del dia. Un dels primers punts tractats fou l'estructuració i delimitació de funcions de les diverses delegacions especials. Al matí havia tingut una conferència amb el conseller de Governació, senyor Massip; el de Sanitat, senyor Cortés, i el d'Assistència Municipal, senyor Granier-Barrera, per fer aquesta delimitació, així com també amb altres consellers i es parlà de més a més, de les funcions dels delegats de districte i s'acordà portar una proposta concreta a la reunió de la Comissió de Govern de la setmana que ve.

A la reunió vaig parlar també del problema del Pressupost que ja sabem que està prorrogat per tres mesos. Vaig exposar les diverses solucions que hi ha i les seves característiques perquè els consellers les examinessin, i com que, de més a més, el senyor Vilalta estava malalt, es pogué prendre un acord dividint vinent.

Un altre tema tractat fou el del personal. El senyor Massip donà compte de les disposicions preses i de les que pensa prendre per a la reestructuració del personal, que foren aprovades, i se l'invità a què continuï en la seva actuació.

Es parlà també de la penúria de locals que pateix l'Ajuntament, especialment per les instal·lacions d'Hygiene i Sanitat i Assistència Municipal. Ahir a la tarda van visitar els hotels de la Plaça d'Espanya, els pisos de dalt dels quals, estan deshabitats. Caldrà estudiar quina utilitat podran tenir més endavant aquests locals perquè es va creure que, havent-hi les escoles a baix no eren apropiats per barrejar la gent que aniria als pisos superiors, si s'hi instal·laven aquells serveis, amb els infants de les escoles. Possiblement avui o dilluns visitarem el local on hi havia la Farmàcia Militar de la Rambla de Santa Mònica, que aviat ha de passar a l'Ajuntament.

Entre altres assumptes interessants—segui—vull fer constar que em sorprenéu de veure en uns anuncis a tota la premsa uns comunicacions de la Cambra Sindical de Constructores d'Automòbils i de la Unió Industrial Metal·lúrgica, referents al concurs sobre les línies d'autobusos. I ho vaig sentir perquè jo, en la meua llarga actuació i els diferents càrrecs públics que he tingut, he estat en repetides relacions amb aquestes entitats, en particular amb una d'elles, en el sentit que se li demanava que les gestions per mi sempre realitzades per fomentar i protegir les indústries metal·lúrgiques, i crec que abans de manifestar-se en aquesta forma haurien hagut de dirigir-se'm personalment a mi per dir-me els seus desigs sense perjudici de fer-ho després públic.

L'Ajuntament, aquest assumpte el té en un terreny marcat i ben definit actualment, que és el que deriva de les condicions en què es féu el concurs i en què està la concessió, i nosaltres podem dir que s'hauran complert aquestes condicions, però que en forma de política no ens deixarem arrossegar a altres terrenys que no fos aquell que ens hem marcat d'actuació municipal. Ja vaig dir en exposar el nostre programa que tots aquests assumptes volíem tractar-los amb total rectitud; però que volíem també una lleial reciprocitat, i és per això que desigui que es desterrin aquests procediments de tractar-los en forma d'anunci, amb la qual cosa creiem que guanyaria el prestigi ciutadà.

El públic català fa cultura pàtria llegint ESPLAI

El triomf d'ESPLAI el constata l'augment progressiu de milers de lectors. L'art, la literatura, l'amentat i l'actualitat catalana i mundial tenen per portaveu ESPLAI, que és l'amic de la Bar catalana

Deixeu-lo entrar a casa vostra

Llegiu LA PUBLICITAT Propagueu-la!

No podem publicar les notes pregades que no vinguin escrites en català i amb un timbre o signatura coneguda

Riquesa negligida La ramaderia a Catalunya

En el nostre darrer article sobre la matèria enunciat donàvem dades extretes del Cens de Ramaderia de 1865, del Ministeri de Foment, limitant-nos a Catalunya, tota vegada que només de Catalunya volíem parlar. Les dades de 1865 eren oficials; les que donarem de 1931 ho són igualment. En resum, podem dir que el Cens Ramader de bestiar, exclos l'equin, era en 1865, a Catalunya, de 1.210.000 caps; i el de 31 de desembre de 1931, de 1.272.962. És a dir: entre 1865 i 1931, una diferència de 62.342 caps a favor del darrer any. Creiem que podem fer l'afirmació que no hi ha hagut tantost millorament, en el que fa referència a la quantitat, ja que la de 62.342 caps de bestiar a favor de 1931 significa ben poca cosa o no res davant l'augment de població i consum de Catalunya, comparades les dues èpoques, efecte, en bona part, del creixement de Barcelona i d'altres nuclis urbans. La potencialitat de consum de carns a Catalunya, d'aleshores ençà, és, almenys, quadruplicada.

Per què no ha progressat la Ramaderia en relació a totes les altres activitats de Catalunya en seixanta anys? ¿Es que no reeixim suficients utilitats? No és de creure, no es pot creure. Extremeny, gallecs, castellans, aragonesos tenen Catalunya com un dels seus principals mercats de bestiar, i no és de creure que ho facin perquè sí; tampoc a perdre diners. Si fos així, haurien deixat l'aïer fa molt de temps. I podem assegurar que no hi ha cap mena de propòsit de deixar-lo, amb tot i que els extremeny i els gallecs han de dur el bestiar travessant tot Espanya, la qual cosa significa que els transports encareixen extraordinàriament la mercaderia.

¿Per què la suma de milions que els donem pels subvencions no pot quedar-se tota o bé en part a casa nostra?

És possible que s'objecti que no estem en condicions, que es tingui una idea molt errònia del que és la Ramaderia a Espanya. El cens total d'Espanya era, quant a bestiar boví, l'any 1865, de 2.967.303 caps; seixanta-cinc anys després, en 1930, sumava 3.653.600: un guany de 686.297; però en bestiar de llana passà, de 22.688.060 caps en 1865, a 20.046.500 caps en 1930: una pèrdua de 2.641.560 caps. L'any 1865, la ramaderia estava repartida entre 3.251.317 propietaris, exactament, si fa no fa, la mateixa proporció de l'època actual. Existeixen ramaders importants: en general, el fracccionament de la propietat és la característica d'aquesta indústria, les directrius de la qual, en les seves vuit desenes parts següents essent les Marques de tres segles enrere, quan el Marquès de la Ensenada féu fer el primer cens censal.

Aleshores, si Catalunya i totes les regions d'Espanya no han progressat d'acord amb el temps, ¿serà perquè el negoci és molt limitat? No som nosaltres que volem escatir aquest punt, encara que sabem a hament a què atenuem-nos. Només volem remarcar això: que Catalunya exporta cada any una quantitat importantíssima de milions per carns, per llanes, per llet i altres productes derivats del bestiar. Repetim: ¿Per què tots aquests milions, o una bona part, no poden quedar-se a casa?

Hi ha moltes maneres de fomentar la ramaderia. Si tot Catalunya, es-

Ara fa 24 anys...

El vol de Lucien Mamet

(Ve de la primera pàgina)

El primer vol deixar bocaba-dats tots els assistents, puix que davant dels propis ulls es realitzava el miracle increïble: una maquinota, sense cap complicació mágica aparent, s'enlairà a uns tres metres d'alçada i d'aquesta manera en recorregué prop de vint-i-cinc. Ningú no tingé ni esma d'aplaudir ni d'enlutar-se. Va caldre que Mamet s'enlaira altra vegada abans que els espectadors reprenguessin el seu aplom i manifestessin amb demostracions afectuoses com agraïen el pas primerenc del gran miracle de l'aviació.

El diumenge següent a aquesta demostració privada estava assenyalat per al gran festival públic, i fou tanta l'expectació que l'anunci d'aquesta prova havia desvetllat en els barcelonins, que potser un dels moviments més intensos de ciutadania que ha presenciat Barcelona fou el que ocasionaren els vols d'En Mamet.

En els diaris de l'època es comenta amb adjectius especialment buscats la riuada enorme de vehicles de tota mena que enfilegaren la carretera i tota mena de camions. Tota la molèstia i tota la pacient voluntat d'aquells milers de ciutadans que s'hi afilaven amb presència la gran meravella fou implacablement defraudada. Un vent mal orientat i massa intens per al fràgil Blériot XI impossibilità la demostració. Però en aquells dies Mamet era una mena d'heroi digné de tots els compliment i condescendències. La gent es digué que si no volava era perquè totes les potències de la naturalesa s'hi oposaven, i en aquest cas el millor era resignar-se i esperar millor circumstància.

El dijous següent tota aquella gentada repetí l'anada a l'Hipòdrom i rebé plena satisfacció: Mamet s'enlairà i es mantingué al cel durant cinc

minuts abans de tornar a terra. Mamet fou considerat com un semideu i va ésser objecte d'una ovació d'aquelles que s'anomenen indescriptibles.

De llavors ençà han passat vint-i-quatre anys, i cal proclamar que l'aviació hi ha aprofitat avarament. Del Blériot XI als moderns avions existeix un món de possibilitats. Aquelles demostracions experimentals s'han convertit en una labor quotidiana sense cap mena d'espectacularitat. Sense parlar dels records mundials de tipus esportiu, que aconseguiren xifres astronòmiques comparades amb les dels avions del 1910, avui l'aviació transporta discretament, d'un cap a l'altre de l'any, milers i milers de passatgers i centenars de tones de correu i de mercaderies.

En uns horitzons més modestos, però, la circumstància del vint-i-quatre aniversari d'aquell primer vol ens fa obligar a comparar la feina feta a casa nostra. Realment no ens podem enorgullir de l'aviació catalana en un aspecte absolut; res no té de brillantíssim que la pugui posar en paral·lel amb la que els països capdavanters poden exhibir. Però conté una afirmació de voluntat i de consciència que la fa digna als nostres ulls. L'aviació catalana, fins ara, és una obra d'ajut i d'encoratjament, ha aconseguit una vitalitat qualsevol, que aquest aniversari ens permet de mesurar. Si guai la que sigui la seva valor creiem que no és gens menyspreable, i que es fa mereixedora de la simpatia pública.

Fa vint-i-quatre anys, tot Barcelona s'adheria espiritualment a la gesta de Mamet. Ja és raonable que a hores d'ara s'adhereixi i condeixi una simpatia cordial i eficaç a la labor de construir per a Catalunya una aviació prestigiosa i útilíssima.

EL MON DELS ESPECTACLES

EL CINEMA

EL CINEMA

"Els nibelungs"

amb música

La circumstància d'haver-se decidit la Ufa a posar en circulació una còpia sincronitzada del famós film de Fritz Lang, *Els nibelungs*, ens ha permès de reuvertre en excel·lents condicions aquesta obra mestra del cinema alemany que — ho hem pogut constatar — no s'ha envellit pat gens ni mica.

Avui encara aquest film és absolutament únic dins la història del cinema. Com que significa l'única temptativa que s'ha portat a terme amb l'objecte de trasplantar al llenguatge cinematogràfic un poema èpic! Alhora constitueix aquest film una temptativa feta amb prou de seny, perquè el resultat aconseguit sigui del tot digne de tan ambiciosos propòsits.

Es probable que molts espectadors desconeguts en absolut el text del poema *Els nibelungs* i, en canvi, coneixent, amb més o menys precisió, l'obra que Wagner ha extret d'aquell, es planyin que Fritz Lang hagi desaprofitat les formidables possibilitats cinematogràfiques de la tetralogia wagneriana, per referir-se fidelment al contingut estricte del poema nacional. Amb tot, el punt de vista de Fritz Lang és ben comprensible. El gran cineasta ha volgut, abans que tot, fer una obra típicament nacional i popular, l'obra de Wagner que manlleva tants elements a les seves del nord i a la mitologia escandinava que comporta tantes preocupacions alienes a una poesia eminentment popular, no responia per a ells als propòsits de l'autor.

Així sí, cal concedir que la pel·lícula s'adreça, tanmateix, als públics alemanys. Per als que no estan assabentats de res, el film és lluny d'esser absolutament satisfactori des del punt de vista de la claredat en l'exposició. Més que una narració rigorosa, apar el film aquest com una col·lecció d'il·lustracions, sorprenents de fantasia, d'una història que se suposa coneguda. Hi ha a l'entorn de les imatges un alè de reminiscències i d'evocacions heroiques que subratllen l'emoçió de cada moment, pels qui estan familiaritzats amb els fets que actua de tracta de narrar. Sortosament, la fantasia i el sentit plàstic de l'autor ha estat capaç de comprendre una galleria d'imatges prou belles perquè captivem amb èxit l'atenció d'un públic heterogeni.

No és tan fàcil prescindir de Wagner, quan s'enfoca aquí la qüestió musical. Sens dubte, la història que narra el film no coincideix ni de bon tros amb els episodis de *Lancelot el nibelung*. Amb tot, hi ha punts de

coincidència, i aquests, per sempre més, estan estretament associats a una música insuperable. Davant el problema de sincronitzar musicalment *Els nibelungs*, que serà el més assenyalat, recórrer a la música de Wagner o bé prescindir-ne?

Les dificultats de recórrer a la música de Wagner són òbvies. La més important consisteix en què el *découpage* de la partitura wagneriana no correspon per res al *découpage* del film. Parlem, naturalment, en el cas de proposar-se fer les coses bé! Precisament, tot el problema de la música cinematogràfica consisteix a no traïr l'esperit de la música, ni l'ordre cinematogràfic. Ajustar la música al film equival, doncs, en el cas present, a triturar i alterar de tal manera la partitura wagneriana, que per força el resultat ha d'esser una monstruositat sonora que ha de ferir les orelles intel·ligents.

Però, l'altra solució? Certament, tots aquests personatges que aquí es mouen tenen una existència ben legítima, al marge de la música de Wagner. Com que són anteriors a ella! Però quan es tracta de confrontar-los a una música, com no veure el fracàs que ha d'esser recórrer a una música que serà lluny de respondre a les exigències musicals que les imatges desvetllen davant l'espectador preparat? Mentre el *ferret Sigfrid* forja l'espasa, *Alberic a la cova de Fodir*, *El foc de Brunilda*, etc., etc., perquè la llista fóra inacabable. Un senyor que es diu Gottfried Huppertz ha escrit una música per a aquestes escenes. La veritat, les hauríem preferides mudes. Ni la música té qualitat, ni el que és més greu: caràcter. Ja que per esperit de fidelitat al discurs visual, prescindim de Wagner, almenys calia exigir un resultat de sincronització rigorosa. La música divaga totalment, no hi ha precisió, i per arribar a això, hauria estat molt millor fer divagar la música de Wagner, divagar en el sentit que el comentari musical fóra un comentari *grosso modo*, a l'estil de com es feia en temps del cinema mut. Després de tot, amb un treball intel·ligent podria arribar-se a un resultat — posats ja en aquesta tessitura — força satisfactori. Res no ho prova millor que l'arranjament que el mestre Antoni Ribera va compondre amb tant d'encert per a l'estrena del film al Coliseum. Els que encara se'n recorden ens donaran la raó.

El recórrer com ha fet el mestre Huppertz, de tant en tant, a una figura musical wagneriana, lluny de dissimular les insuficiències de la música, no fa sinó posar-la encara en més evidència.

Es de doldre que en decidir-se a posar altre cop en circulació una pel·lícula, com ja hem dit, tan excepcional, i en fer-ho amb la intenció d'afegir-hi un nou interès, del fet d'una possible sincronització, hom hagi estat tan poc inspirat en la tasca.

Per acabar: *Els Nibelungs* és un film mut. Res no pot dissimular-ne aquest caràcter. Es que era, doncs, interessant fer una sincronització, sincronització que no afegia cap valor al vell film? No hauria estat, doncs, molt més assenyalat desmentir-ne d'aquesta preocupació i anar de tret a establir l'acompanyament lliure, tal com es practicava en temps del mut? No hi havia aleshores cap inconvenient a recórrer a la música de Wagner. La partitura així obtinguda respectaria la tonalitat fonamental dels episodis, tot desmentint-se — per força — del detall del *découpage*, detall vulgus no vulgus confegit al marge de tota preocupació sonora i musical.

JOSEF PALAU

JANET GAYNOR
LO MEJOR A FALTA DE UN CHICO
PADDY
WARNER BAXTER

LES ESTRENES

"Las 8 Golondrinas"

Catalunya Filmofono

Actualment, que tot és tractat des d'un punt de vista social o des d'un punt de vista sexual, és bo, de tant en tant, i saludable d'abandonar aquests angles tenebrosos i col·locar-se en un mirador més amable. Aleshores es descobreix, es redescobreix més ben dit, una cosa que semblava morta per la pseudociència, la poesia, i amb aquest fil·tre es resuscita la mitologia.

Podríem, si volguéssim, i tothom pot, de tan fàcil com és, cercar els reconeixements i socials de l'aventura que Erich Waschnesch ens explica en "Las 8 Golondrinas", el film presentat ahir per "L'Opinió". Podríem fixar-nos en els problemes que planteja la maternitat en les

noies solteres, els problemes sexuals en la joventut, la moral de l'avortament, la desigualtat dels sexes i una pila d'aquestes coses que converteixen el més innocent idill en una cosa tenebrosa i rebarbativa, en una mena d'experiment de laboratori.

Tot això es podria treure d'aquest film; però l'escenari, vora un llac, les noies en maillots, els esports de l'aigua, la bellesa de tot plegat, aparta tot seguit l'esperit d'aquest científisme eixarxat germànic, i empeny de manera suau, però irresistible, cap a la poesia. Potser sí que els autors volien presentar un cas i treure'n conseqüències; però la naturalesa els ha vençut, i tots els bons — o els mals — propòsits se'n van a rodar, i ens trobem amb una història de nimfes i sàtirs, un bell poema que hom no se sent amb forces per proferir furgent en els motius remots d'acció i reaccions.

L'argument és d'una gran simplicitat: un club universitari de noies a la vora d'un llac on fan natació i canotatge. Una d'elles es troba en estat interessant, i a l'últim es veu obligada a confessar-ho. I aleshores el club, que ja era un reducte contra el sexe contrari, es fa una fortíssima: al voltant de la futura mare s'agrupen totes com si fos un fill comú, no fruit de l'amor, sinó de l'odi al sexe contrari. Però en aquest punt les coses, entra en funcions la naturalesa, i restableix el triomf de l'amor; Christel se'n va amb el seu enamorat, i tota la colla es queda convençuda que la major glòria és la derrota.

Això, posat en un ambient tèrbol, hauria agafat tot seguit un caire social de reivindicació del sexe dèbil. En els paisatges en què ens és presentat és pura emoció poètica, i seria un crim llegir-ho en prosa.

Veïem en aquest film un seguit de belles noies: Karin Hart, Ali Ghibi, Helmut Klouka i moltes altres que, possiblement, posades en un altre film, o en aquest mateix amb un altre ambient, no demostrarien grans dots artístics, però que en aquest viuen i senten intensament l'acció i fan viure-la i sentir-la amb tota intensitat a l'espectador.

El que ja no ens agrada tant d'aquest film, però d'això no en tenen la culpa ni el director ni les noies, sinó els nostres laboratoris, és la còpia, constantment plena de sorolls intempestius i desagradables que la bellesa del film no acaba de fer perdonar, ans al contrari, fa del tot imperdonables.

LES GRANS PRODUCCIONS

sempre triomfen, i per això el públic aplaudeix entusiasmada la presentació del diari "L'Opinió" de la magnífica pel·lícula de tesi

SELECCIONS FILMOFONO

que ens presenta el tema més íntim i complex de l'ànima femenina

Demà, diumenge, estrena

SALÓ CATALUNYA

"Salon Dora Green"

Metropol I. B. I. Films

Amb "Salon Dora Green" l'espionatge dona una altra obra al cinema. Uns espies volen apoderar-se dels plans d'unes noves hèlix que convenen a una potència estrangera i, naturalment, posen en pràctica tots els mitjans. Quan ha fallat la violència recorren a l'astúcia, i troben en una dona, Dora Green (Mady Christians), l'auxili que cerquen. Dora Green es fa veure per l'enginyer (Paul Hartmann), i aquest se'n enamora. Mentrestant la policia treballa, s'acumulen els incidents i Dora s'enamora també de l'enginyer. Naturalment, quan és hora de prendre els plans vénen el drama i les complicacions; un dels còmplices agafa els documents, els adreça al seu cap i posa el sobre entre el correu de l'enginyer. Però aleshores es trenca el film, s'encenen els llums (això succeeix massa sovint al Metropol) i quan es repren, l'espia és mort, no se sap com. En fi, Dora es troba al domicili del cap dels espies quan el carter duu la carta. Ella l'escamoteja, la torna al correu amb la direcció a destinatari desconegut, i, com que l'enginyer és promès, acaba el film.

Una acció molt moguda i interessant i una interessant fotografia. Una mica confús el muntatge, cosa que perjudica el rigor lògic dels esdeveniments.

"Dime qui eres tú"

Metropol I. B. I. Films

El Carnaval és un dels períodes que més acció d'opèra ha proporcionat, i el d'aquest temps carnavalesc

...MAE WEST...

Intèrpret de "Lady Lou"

hi afegim com a lloc i com a personatges un teatre d'opèra i els seus artistes, tindrem uns ingredients que no fallen.

La vedette de la companyia s'ha de casar amb el director, però aquest ha de sortir cap a París i ella va a un ball de disfresses. Allà troba un xicot acabat d'arribar de Batàvia, però abans que aquest descobreixi qui és, fuig. El xicot, que és ric, la cerca per mitjà de la ràdio, cridant-la cada nit, i això dona idea a un compositor per a una cançó que sentim cap al final, que és el millor del film. Com que resulta que el director és amic de l'enamorat, li cedeix la promesa i quasi els casa per força. Els protagonistes són Liane Haid i Victor de Kowa, i el director, Georg Jacoby.

A. FERRAN

La censura a Amèrica

Hem llegit unes dades referents a estralls ocasionats per la censura a Amèrica, essent dels països on les tissors són més severes. Entre la llista de films prohibits l'any passat recordem:

"Dauvágid Souls", "Sefahren der liebe" (alemanys), "Une petite femme dans le train" (francès) i diverses produccions nacionals com:

"Reform Girl", "Svarta Rosor", "Hollywood after Dark", entre altres; "Noies d'uniforme" i "Scarface", prohibits en un principi, obtingueren més tard permís de projecció.

A la U. S. A. diverses personalitats fundaren, fa uns dos anys, un Consell Nacional per a l'alliberació de la censura, sota el patronatge de la Unió Americana de les Llibertats Civils. Aquest Consell té cura d'assenyalar públicament les escenes prohibides, sota pretextos imaginaris, que generalment es resumeixen en els mots: "amoral", "sacríleg", "obsc", "indecent", "excitació al crim", etc.

Cal recordar, en efecte, que els censensors americans han exigit mutilacions o supressions en 355 films, que representen un terç de les obres estrenades; els films que hem anomenat abans, juntament amb alguns altres, no podran mai ésser projectats, i quant als altres dos, que, com hem dit, han obtingut permís de projectar-se, tant se valdria, puix que les tissors dels censensors els han convertit en una cosa buida, la qual cosa, precisament, per la seva claredat, és el que apreciem.

En unes dades interessants "tipus standard" trobem calculat el tant per cent que correspon als diferents temes susceptibles a les tissors. Així llegim: "Sensualisme" ha ocasionat el 44 per 100 de les prohibicions; "la violència", 29 per 100; "el crim", 16 per 100; "la política", 5 per 100; i "la religió", 3 per 100.

Hem vist, també, un quadre comparatiu de les mutilacions exigides per la censura americana des del gener de 1932 al març de 1933, que s'ajusta a la classificació que del percentatge hem donat; ens limitarem, però, a recollir solament les dades corresponents a films de llarg metratge, puix que la categoria de films curts observa una relació normal.

Motius:

Generalitats: 667 mutilacions en el diàleg i 308 en les imatges.

Nudisme: Cap mutilació en el diàleg i 134 en les imatges.

Per excitació al crim:

Tècnica criminal: 96 mutilacions en el diàleg i 123 en les imatges.

Recompensa al crim: 42 mutilacions en el diàleg i 80 en les imatges.

Per excitació a la violència:

Sobre éssers humans: 139 mutilacions en el diàleg i 494 en les imatges.

Sobre éssers animals: Cap mutila-

cions en el diàleg i 65 en les imatges.

Per tendències polítiques:

Nacional: 72 mutilacions en el diàleg i 50 en les imatges.

Estrangera: 19 mutilacions en el diàleg i cap en les imatges.

Juntament amb aquestes dades, publicades en la revista "Motion Picture Herald", hi ha el següent comentari:

"El mal de la censura resideix menys en l'eliminació d'escenes o de frases que en el seu estat superficial. La censura encoratja les realitzacions sentimentals i, altrament, atempta els films honestos, els intel·ligents estorços fets per l'estudi dels problemes fonamentals de la vida."

La severitat de la censura americana ha provocat casos com el de prohibir una escena d'un film en el qual, dins una sinagoga, una noia llegia, al darrere del seu llibre d'església, una novel·la; ha prohibit, també, una escena en què un personatge feia cigarretes de paper amb fulls de la Bíblia; ha prohibit sempre que un "gangster" estrenyís la mà d'un batlle; no caldrà dir que "Sóc un fugitiu" ha estat apurat, fins al punt que s'ha suprimit un subtítol que deia que la jornada de treball a presidis era de setze hores.

Davant d'aquestes anècdotes no ens quedaria altre remei que repetir unes paraules de l'òrgan anticensor: "Una societat mitjana no pot ésser edificada per la por; la censura, en suma, no és res més que una manifestació de la por".

M. M.

d'un film a l'altre...

"DIME, QUIEN ERES TU?" — Amb aquest títol Ibi Films ens presenta aviat una comèdia musical interpretada per Liane Haid, l'actriu de la qual tan bones creacions recordem. La presentació d'aquest film tindrà lloc al cinema Metropol.

FILMS ANGELOS A AMERICA.—La pel·lícula "Yo he sido espía" és la primera del contracte pel qual la Fox Film es compromet a distribuir a Amèrica sis pel·lícules cada any de la Gaumont-British.

EL PROPER FILM DEL COLISEUM.—"Ondas musicales" serà la propera estrena Paramount al Coliseum; en aquesta pel·lícula s'han reunit la majoria dels estels de la ràdio nord-americana: Bing Crosby, Kate Smith, Burns i Allen, Germans Hills, Germanes Boswell, Arthur Tracy, Vicente López i la seva orquestra, i l'orquestra de Cab Galloway. En el repartiment trobem també figures ben conegudes en el cinema, com Stuart Ervin, Leyle Hymans i Sharon Lynne.

UN FILM COMIC.—La M. G. M. ens presentarà el cèlebre còmic Buster Keaton en companyia de Jimmy Durante en la pel·lícula "Quere-mos cerveza". La comèdia transcorre en els dies que el president Roosevelt firmà un decret en el qual s'autoritzava la venda de cervesa amb un 3.2 per cent d'alcohol. La crítica americana ha dit que aquesta comèdia és una de les millors que ha realitzat la parella Keaton-Durante.

PROPERA ESTRENA.—Aviat veurem la pel·lícula Fox "Paddy, lo mejor a falta de un chico", interpretada per Janet Gaynor i Warner Baxter, els quals ens són prou coneguts perquè n'haguem de parlar. Els segons papers del film van a càrrec de Margaret Lindsay i Harry Stephens, ambdós ingressats fa poc en la constel·lació cinematogràfica. Stephens diuen que és un galant de gran esdevenidor, i Margaret Lindsay, la recordarem de "Cabalgata", és la noia de l'escena del "Titanic".

UN FILM DE FRANK CAPRA.—Aviat, per Cifera, ens serà presentada la pel·lícula Columbia "La locura del dólar", interpretada per Constance Cummings, Pat O'Brien, Kay Johnson, Gavin Gordon, sota la direcció de Frank Capra, que el recordem de "A's", "Submarins", "Dones de luxe", "Amor prohibit", "La margarita del general Yen" i altres films Columbia.

EL PREMI INTERNACIONAL DE CINEMATOGRAFIA.—L'any passat correspongué a Milla celebrar el Concurs anual de Cinematografia. A aquest Concurs acudeixen totes les productores europees presentant llur millor producció. A aquest Concurs fou presentada també "Las ocho golondrinas", la producció de tesi de la qual tant s'ha vingut ocupant la premsa est. angera, i per unanimitat quedà premiada, en atenció a la seva tècnica i al seu assumpte.

El tema de "Las ocho golondrinas", d'una profunditat humana emocionant, és el més atrevit que s'ha dut al llenguatge. No es tracta d'un assumpte trivial i intrascendent realitzat amb el sol objecte de distreure, sinó que exposa un problema d'una realitat extraordinària, com és la vida de la noia actual, els seus perills i les conseqüències de la llibertat que gaudeixen.

Aquesta extraordinària producció ha estat adquirida per "Selecciones Filmofono", i d'aquí a pocs dies serà sotmesa a la crítica del públic en un dels nostres millors cinemes.

Demà TIVOLI

YOHESILLOSPESPIA

Un episodi d'espionatge, d'amor i de fatalitat, del qual l'epi protagonista real

MARTA ONOAKAENT

que ens dona a conèixer la tragèdia de l'espia.

MADELINE CARROLL - CONRAD VEIDT - HERBERT MARSHALL

EL TEATRE

Teatre de circumstàncies

Com potser recordaran els nostres lectors, la cosa de dos mesos que la premsa publicà una nota oficiosa del teatre Espanyol anunciant que havia estat llegida per l'empresa d'aquell teatre i acceptada per la seva immediata "una obra simbòlica", en un pròleg, tres actes i un epíleg, repartits en deu quadres, titulada *La victòria del coronel català* (fets històrics de la vida de l'immortal patriarca Francesc Macià), original dels senyors Ramon Ponç i Tomàs Isanda.

Tot i haver llançat aquell solt de comptaduria, l'empresa de l'Espanyol no ens donà a conèixer l'obra anunciada.

Ara, però, ens surt a la casa del davant. Segons una gasetilla pregada de que acabem de rebre, *La victòria del coronel català* serà estrenada el dijovendres que ve al teatre Victòria per una companyia acabadilla (sic); es veu que es tracta d'un espectacle heroic de dalt a baix pel galant jove Robert Samsó.

Ens comuniquen també que els autors han cedit els drets de representació a profit del monument a Macià i que les autoritats han estat oficialment convidades a l'acte.

Tot sigui a l'afior del teatre català, per al qual, pres seriósament, no hi ha una ànima amb iniciatives passadores!

TEATRE AMATEUR

ASSOCIACIO AMICS DEL TEATRE.—Aquesta tarda, al Teatre Escola tindrà lloc la V sessió de teatre selecte català de l'actual temporada, posant-se en escena l'obra en tres actes "La fosca", interpretada pels elements de la companyia amateur senyora Papell, senyoreta Grau i els senyors Puig. A més, es representarà la comèdia en un acte d'En Rossinyol "La casa de l'art".

LA MUSICA

NOTICIARI

Mme. Elisabeth Coëmans de Pérez Farrás i Mlle. Isabelle Marti-Collin a l'Associació Musical del Districte IX.—Tal com s'havia anunciat prèviament, han estat publicats els programes del Concert extraordinari en el qual aquesta Associació Musical de Sant Andreu presentarà la violinista belga Mme. Elisabeth Coëmans de Pérez Farrás. Aquesta concertista, que tants èxits porta conquerits a l'estranger i darrerament en col·laboració amb la nostra Banda Municipal, acompanyada per la pianista Isabelle Marti-Collin, interpretarà demà, diumenge, a un quart de dotze del matí, el següent programa. Primera part: "Concert en mi", Bach; (a), Allegro; (b), Adagio; (c), Allegro assai. Segona part: "La follia", Corbelli; "Aria", Bach; "Cançó", Morera; "Schon Rosmarin", Kreisler; "Reverie", Lamote de Grignon; "Tamborin Chinois", Kreisler.

L'Associació Musical del Districte Novè fa avinent que aquestes audicions, com totes les organitzades per l'esmentada entitat, són exclusivament reservades als seus associats, per la qual cosa s'accepten propostes de nous socis, cada dia, de nou a onze, al local social, Ramon Batlle, 19 i 21.

CONFERENCIA CLUB. Conferència del mestre Antoni Ribera.—Pròximament donarà al "Club de Música" una conferència sobre formes musicals i l'història del director Antoni Ribera, l'activitat artística i pedagògica del qual és tan variada com interessant. Pianista, de fàcil tècnica i estil depurat, el fan intèrpret

Teatre Novelats

excel·lent de la literatura per a aquest instrument; com a director d'orquestra, ha consolidat el seu nom amb memorables actuacions que realitzà a Barcelona, Madrid, Bayreuth, etc.; pedagog i musicòleg, traductor de les obres dels més grans teòrics alemanys, el conjunt d'aquests mereixements han fet que tothom reconegues el mestre Antoni Ribera com una autoritat musical indiscutible.

També el mestre Ribera ha actuat com a conferenciant, divulgant de manera amena i segura sobre temes elevats de l'art musical. Darrerament la premsa de Madrid s'ha ocupat amb gran elogi d'una recent conferència que ha donat sobre la Cinquena Simfonia de Beethoven. En la conferència que donarà a Barcelona el mestre Ribera tractarà sobre un tema semblant, i és d'esperar que, talment com a Madrid, la tasca artística del mestre Ribera constituirà un èxit per a ell i, també, per a l'entitat organitzadora.

Teatre Novelats

Esdeveniment cinematogràfic
Dimarts, 13 de febrer de 1934

ESTRENA

del film líric de producció nacional

el canto del ruisenor

Principals
Intèrprets:

PEPE ROMEU
Charito Leónis
Maria Espinalt
Hilda Moreno
Antonio Palacios
Valeriano Ruiz París
Baena
Alvarez Rubio
Leo de Córdoba
Bañquells, etc.

Presentada per CIFESA

Equip sonor
BLOCK-POSTE PHILISONOR
muntat exclusivament per a aquest magnífic film

Demaneu les localitats amb anticipació
Telèfon 13461

Distribució CIFESA
ARAGO, 201 BARCELONA

No podem publicar les
votes pregades que no
vinguin escrites en català
i amb un timbre o signa-
tura coneguda

DILLUNS al

KURSAAL

Doble estrena

de la comèdia d'embolic

La prometida de mi marido

i de la deliciosa pel·lícula
moderna de joventut
i bon humor

Sessió contínua de les
quatre de la tarda a la
una de la nit

Projectant-se a més
EL REY DE LOS FOSFOROS

INFORMACIÓ PER A TOTS

ELS CONFLICTES OBRERS

Sembla imminent per a demà la vaga general del ram de construcció a Madrid

L'agitació obrera en altres indrets d'Espanya manca d'importància

Madrid, 10. — Els periodistes es fan ressò de l'annunciada vaga general per a dilluns del ram de la construcció.

El president de la U. G. T., senyor Anastasi de Gracia, ha dit als periodistes que la vaga és irremediabla si abans de dilluns el Govern no acut a favor dels treballadors, el noranta per cent dels quals s'han pronunciat per l'atur, que afectarà més de trenta mil obrers.

El ministre del Treball ha dit als mateixos periodistes que no hi ha cap motiu per declarar aquesta vaga, ja que la possibilitat que en breu termini quedin sense feina una illa d'obres que actualment treballen en distintes empreses l'Estat ha decidit contrarestar la donant feina als dits obrers, a fi d'evitar l'atur que es tem.

Adverteix el senyor Estadella que l'únic motiu que hi podria haver seria de caràcter polític, i llavors el Govern procedirà en conseqüència.

Ha terminat afirmant que annuncis com els d'aquesta vaga, el de la metal·lúrgia, la fusta i altres rams no tenen fonament legal.

El director del Treball, senyor Riu ha dit:

—He vist que alguns patrons intenten involucrar els plets i mesclosos a fi de fer-ne un de sol; però no els ha sortit bé el que desitjaven.

Referent a la qüestió dels obrers de què es sense feina, ha estat arranjat amb la solució oferta pel ministre d'Obres Públiques.

Madrid, 10. — Continuen a la presó Model els senyors Domínguez i Gil, secretari i president de la Federació Local de Treballadors.

Estan sotmesos a procés, l'acusa del qual es veurà dilluns davant el Tribunal d'urgència.

ELS TREBALLADORS DE LA TERRA

Parlant el secretari de la Federació de Treballadors de la Terra, senyor Ricard Sabala, amb un periodista, ha dit que el front únic haurà d'accelerar-se, previ acord dels organismes dirigents, dels quals haurà de dependre, una vegada feta la puntuació dels seus fins concrets. Front únic per a una acció d'homes dirigida a l'execució d'un fi comú que seria la defensa dels proletaris davant de l'ofensiva patronal.

Treballarem per a la consecució de la seguretat d'un medi econòmic convenient a l'obra.

Relacionat amb aquests punts, li sembla bé el front.

ELS CAMBRERS HAN ACCEPTAT EL LAUDE DEL MINISTRE DE TREBALL

Els cambrers acordaren la matinala d'ahir, per unanimitat, com és sabut, acceptar el laude del ministre de Treball en el conflicte plantejat.

La solució trobada per impedir el conflicte que havia de començar ahir ha estat l'acceptació d'una base que s'afageix a les que estan en vigor i que concedeix als cambrers un sou mínim de vuit pessetes.

Aquesta base no regirà fins al 5 de juliol de 1935.

El president del Gremi Patronal de Bars i Cafés, senyor Polanco, ha dit que, malgrat tot, no pot assegurar que el conflicte estigui resolt definitivament, puix que els patrons hauran de reunir-se després del Carnaval per a estudiar el decret ministerial i veure si la seva promulgació s'ajusta o no a les lleis vigents.

Afegix que la base del sou mínim de vuit pessetes consideren molts patrons que perjudica els seus interessos.

El ministre del Treball, no obstant, ha dit a un periodista que l'assumpte cambrers el considera definitivament resolt i que el laude ha estat ben acollit per ambdues parts per ésser just.

LA CRISI DE LA CONSTRUCCió TORA ECHEVARRIETA DE CADIZ

Cadix, 10. — Els obrers de la constructora Echevarrieta han abandonat el treball a l'hora d'emortar per exterioritzar la seva protesta per la manca de tasca en la factoria.

Els obrers s'han dirigit després, en compacta manifestació, al Govern civil, i s'han estacionat davant l'edifici en actitud pacífica, mentre una nombrosa Comissió lluitava al governador les conclusions adoptades per a la solució del conflicte.

El comissionat han promès reintegrar-se al treball amb l'esperança que les autoritats obtingran èxit en les qüestions per a facilitar la construcció dels cotxes d'ambulància de Cadix.

L'enterrament de l'estudiant Montero dona lloc a una lamentable paròdia feixista

Madrid, 10. — Al matí s'ha verificat el trasllat del cadàver de l'afortunat estudiant Matias Montero Rodríguez, des del dipòsit judicial al cementiri.

Han assistit a l'acte els familiars del finat, el senyor Goicoechea, el senyor Primo de Rivera, els caps de "Falange Española", una representació seva i nombrosos públics, en la seva majoria estudiants.

En ésser tret el cadàver del dipòsit el senyor Primo de Rivera ha dit: —"Matias Montero Rodríguez".

Els joves feixistes amb el braç en alt han contestat: "Present".

A les quatre s'ha verificat l'enterrament del cadàver. Hi han assistit representants de "Falange Española", de la Joventut Tradicionalista, d'Acció Popular, el senyor Goicoechea, l'ex-comte de Riquelme i el senyor Primo de Rivera i altres personalitats.

Després de resar el respons per l'ànima del finat, el senyor Primo de Rivera ha pronunciat les següents paraules:

"Aquí tenim, ja en terra, un dels nostres millors camarades. Ens dona una lliçó magnífica del seu silenci."

D'altres, comòdament, ens aconsellen des de les seves cases a ésser més animosos, més combatius, més durs en les represàlies. Es molt fàcil aconsellar, però Matias Montero Rodríguez ens ha aconsellat. No ha priat, s'ha limitat a sortir al carrer en compliment del seu deure, encara sabent que probablement l'esperava la mort, puix que així li ho havien anat dient.

Pocs abans de morir va dir: "Sé que estic amenaçat de mort, però no m'importa si és pel bé d'Espanya."

No passà gaire temps sense que una bala traïdora se li clavés al cor, on guardava tanta d'amor a Espanya i a la "Falange".

Company Matias Montero Rodríguez! Gràcies pel teu exemple. Que Déu et doni bon descans i a nosaltres ens el negui fins que sapiguem guanyar per a Espanya la collita que sembla la teva mort.

Per última vegada: "Matias Montero Rodríguez!"

Tots han contestat: "Present".

Visca Espanya! Tots han contestat: "Visca!"

Els estudiants de la F. E. han publicat la següent nota:

"El plom dels botxins d'Espanya ha segat una altra vida patriòtica: Matias Montero Rodríguez."

Un mort més. Espanya no pot suportar aquestes amenaces dels traïdors.

Protestem del nou estil de la revolució, i sentim que se'ns ensenyin mètodes odiosos, els quals, com a bons estudiants, no trigarem, desgraciadament, a acceptar els estudiants de la "F. E."

COMBINACIÓ DE GOVERNADORS

Durant la celebració del Consell de ministres ha estat lliurada als periodistes la combinació de governadors, que és la següent:

Governador civil de Coruña, el senyor Manuel Aresni Maestre, que ho era de Granada.

Governador civil d'Albacete, el senyor Josep Aparicio, que ho era de Jaén.

D'Alacant, el senyor Adolf Chacón de la Mata, que ho era d'Almeria.

D'Almeria, el senyor Francesc Hernández Mir, que ho era d'Albacete.

De Terol, el senyor Manuel Peláez, que ho era d'Alacant.

De Toledo, el senyor Artemi Precioso.

Una falsa alarma a la Universitat de Madrid

Madrid, 10. — Aquest matí, a la Facultat de Medicina s'han començat a donar les classes normalment.

Es comentava entre diversos grups l'assassinat de l'estudiant Montero, ocorregut ahir al carrer de Mendizábal, i amb aquest motiu s'han produït disputes que han pres aviat un caire violent.

Més tard ha arribat a la Facultat la notícia que a l'Escola de Veterinària havia estat mort aquest matí un estudiant pertanyent a la F. U. E. Això ha excitat encara més els ànims i s'han llançat crits demanant justícia.

Les autoritats acadèmiques s'han posat en comunicació amb l'Escola de Veterinària per tal de confirmar el rumor que havia circulat, però des de l'Escola de Veterinària han assegurat que la notícia era totalment falsa, car allí no s'havia desenvolupat cap incident.

En ésser coneguda aquesta notícia s'han calmat els ànims.

Un grup d'estudiants ha visitat el degà de la Facultat de Medicina per tal de demanar-li que en senyal de dol per l'estudiant mort ahir fossin suspeses les classes i es posés la bandera a mig pal.

El senyor Sánchez Covisa ha accedit a suspènere les classes a la Facultat, però ha dit als estudiants que no considerava convenient exterioritzar la seva protesta hissant la bandera a mig pal, car això podia perllorar l'ordre.

ELS EMIGRATS ARGENTINS A VIGO

Vigo, 10. — Ha entrat al moll el transport de guerra argentí "Pampa", que procedeix de Lisboa.

Hi viatgen els ex-ministres argentins de l'Interior Eracli Eustaquio Guerra i Calixte Alvarez Rodríguez i alguns emigrats més. Alguns continuaran el seu viatge a França per terra.

El vaixell estarà quatre dies en aquest port i sortirà cap a L'Havre.

Han estat al port, per saludar els emigrats, el cònsol argentí i alguns representants de la dita colònia.

Cap dels viatgers no ha fet declaracions d'interès.

EL SR. RICO ABELLO SE'N VA AL MARROC

Algeciras, 10. — En l'express ha arribat l'alt comissari al Marroc, senyor Rico Abello, que ha estat rebut per les autoritats.

Li ha retut honors una companyia d'infanteria.

Seguidament el senyor Rico Abello ha embarcat en el canoner "Dato", que ha sortit immediatament cap a Ceuta.

Ceuta, 10. — A bord del canoner "Dato" ha arribat l'alt Comissari d'Espanya al Marroc, senyor Rico Abello. Ha estat rebut pel cap superior de les forces militars, general Gómez Morato, pel general Benito, autoritats civils i comissions de les forces de la guarnició, així com també representacions d'entitats.

Les bateries han fet les salves d'ordenança, i ha retut honors una companyia de Regulars de Ceuta, que ha desfilat.

El senyor Rico Abello, després de saludar les esmentades personalitats ha continuat el seu viatge cap a Tetuan en automòbil.

PERSECUCIÓ D'UN BANDIT

Màlaga, 10. — La guàrdia civil de Ronda, auxiliada per altra de diversos llocs, realitza actives gestions al camp per tal d'esbrinar el parador del famós bandit Joan Mingoya, a "Pasos Largos".

L'efervescència a Biscua per l'augment del preu del pa

Segueixen els assalts a les fleques i tendes de queviures

Bilbao, 10. — Continua l'efervescència als pobles de la zona fabril de la vora esquerra de la Ría, on s'han començats diversos assalts a botigues de queviures i a d'altres establiments, així com també a fleques, a causa de la pujada del preu del pa.

La situació s'ha estès a altres localitats.

A l'estació de Lamiaco, i en arribar el ferrocarril de les nou, diverses dones que esperaven han obert la porta d'un vagó i se n'han endut dos sacs de pa de 70 quilos, destinat a Las Arenas.

El tren ha perdut alguns minuts de marxa.

Els assaltants han fugit.

Al lloc conegut per Las Sopras ha arribat un grup de dones i alguns homes, els quals han penetrat en un establiment i se n'han endut 70 pans i molts paquets.

Després han fet aturar una camioneta de pa i s'han apoderat de tot el que duia. S'ho han repartit.

A la mateixa localitat ha estat assaltada una altra camioneta de pa i arrabassada la mercaderia. Per aquesta causa, moltes dones no han pogut adquirir pa avui.

A Santurce s'han produït fets semblants.

Un grup de dones ha deturat una camioneta de pa i s'ha apoderat i repartit el que portava. Seguidament s'ha format una manifestació de 250 persones que s'ha dirigit a la fàbrica de pa i ha obligat els propietaris a que posessin el pa al preu que tenia abans de la pujada. Davant l'actitud violenta dels manifestants els flequers han accedit.

Els manifestants han marxat cap a l'Ajuntament i una comissió ha visitat l'alcalde per demanar-li la llibertat d'un individu detingut per l'assalt d'una camioneta de pa. L'alcalde ha dit que el detingut es trobava a Bilbao i que faria les gestions oportunes.

A Portugalete i altres pobles, quan més pacífics semblaven els ànims i es creia que no passaria res, a la Plaça de la República, un grup d'homes i diverses dones, ha assaltat algunes tendes de queviures i s'han quedat totes les mercaderies. Ha accedit la força pública i els manifestants han fugit.

Els comerciants han tancat per temença d'ésser objecte d'un assalt.

A Sestao un grup de dones i nens han obligat un tramvia de càrrega a parar-se, i s'han apoderat de la mercaderia que portava, consistent en llaines de matega, xorissos i altres objectes.

Hi han acudit forces de la guàrdia civil i de seguretat, les quals han foragitat els revoltosos.

Els comerciants han tancat, però l'autoritat els ha obligat a que obrissin els establiments.

S'han redoblat les precaucions, per tal d'evitar la repetició dels fets.

AMB MOTIU DE L'ANIVERSARI DE LA PRIMERA REPUBLICA

Madrid, 10. — A dos quarts de dotze de la nit, ha estat facilitada al ministeri d'Estat una nota que diu així:

Amb motiu de l'aniversari de la proclamació de la primera República espanyola, el Govern, volent distingir les persones de més antiga adhesió al règim republicà, algunes participants en la vida pública l'any 1873, ha acordat proposar la concessió de les insígnies de cavallers de l'Ordre de la República els següents senyors:

Emili Gutiérrez Gamero, de Madrid; Gaspar Cuellar Díaz, de Barcelona; Pius Porderech, de Barcelona; Dionís García de la Mata, de Sevilla; Antoni Martínez de León, de Sevilla; Vicenc Braulí Algarra Ibáñez, de València; Aureli Blasco Grajales, de València; senyora Amàlia Garvías, de València; senyor Antoni García Izquierdo, de Zaira; David Rodríguez, de Palència; Isidro Mateo, de Santander; Jaume García Cruz, de Santa Cruz de Tenerife; Josep García Fernández, de La Corunya; Rafael Muñoz Izquierdo, de Santos Maimona; Ramon Riu i Vendrell, de Cervera; Baltasar Muro, de Saragossa; Tomás Garro Aranda, de Cartagena.

El Consell de Ministres ha acordat proposar igualment per a la concessió de la banda d'aquella ordre els ex-ministres de la segona República, senyors Alvaro de Albornoz, Josep Girald i Jaume Carner.

Llegiu LA PUBLICITAT

El ministre de Justícia diu que buscarà un local adequat per al Tribunal de Garanties i que el Govern no té per què canviar la seva orientació

Madrid, 10. — Els periodistes han conversat avui amb el ministre de Justícia sobre diversos assumptes.

—Podeu donar-nos alguns detalls respecte a l'autorització al Tribunal de Garanties Constitucionals per a ocupar un lloc adequat?

—Puc afegir sobre això, ultra el que sabeu vosaltres. La Comissió de Govern Interior de la Cambra ha entès, després d'examinar l'informe tècnic dels arquitectes, que l'edifici destinat a l'antic Senat no reuneix les condicions necessàries per a la instal·lació del Tribunal de Garanties Constitucionals, el qual no es prestava per les males condicions en què es troba a les obres de reforma que calien perquè el Tribunal que s'hi ha d'instal·lar pogués funcionar.

Les Corts, en la seva sessió secreta, han fet seu el parer dels tècnics i de la Comissió Interiors.

El Govern, us ho puc afirmar, està en les majors disposicions per a cercar un edifici on sigui instal·lat, al més aviat millor, el Tribunal de Garanties Constitucionals.

Alguns vocals d'aquest Tribunal, segons sembla, consideraven depressiva la negació que de l'edifici del Senat han fet les Corts per al domicili del Tribunal. La seva interpretació és molt equivocada, tan equivocada que, en no accedir a la concessió de l'edifici del Senat, ni que s'hi portessin a cap obres, obeix a que el Govern vol atorgar al Tribunal un estatge digne de qui el va a ocupar.

Es també convenient, per altra banda, que els senyors que integren el Tribunal ajudin el Govern en la designació del local apropiat.

—Es cert que s'allunya, després dels projectes anunciats, la data de l'aprovació del projecte d'amnistia?

—El Govern, sobre aquest assumpte, no ha pres recentment cap acord.

A propòsit d'això he de dir-vos, com vosaltres sabeu, que aquest projecte figurava en la declaració ministerial llegida a les Corts, en la qual es parla de concedir una amnistia.

Tampoc ignoreu les veus de diferents matisos que s'han sentit per perjudicar no una àmplia amnistia, sinó una altra de parcial. Per això, en aquests moments i responent a la vostra pregunta, no us puc dir si després de les vacances s'allinyarà la concessió de l'amnistia.

Aquesta qüestió figura en l'ordre del dia, i igualment pot posar-se a debat en la propera sessió que en les successives.

—Què ens podeu dir de l'assumpte relatiu als havers de la clerecia?

—Es tractarà igualment a les Corts en la primera reunió. El Govern, com ja heu anunciat, té el seu projecte i anem, amb ell, a buscar les opinions que s'exposin en les sessions parlamentàries. Aquests debats ens serviran, sens dubte, d'orientació per arribar a una solució definitiva.

Podria succeir que les discrepàncies no fossin tantes com fins ara s'ha suposat.

—Afecten al Ministeri de Justícia alguna o algunes de les mesures que per a la previsió en ordre públic vol implantar el Govern?

—Totes aquestes mesures, la majoria de les quals ja són conegudes, no afecten encara a aquest Departament ministerial. No sé si més tard arribaran a relacionar-s'hi.

I després d'aquestes paraules els informadors s'han acomiadat del senyor Alvarez Valdés.

Un periodista ha interrogat el senyor Alvarez Valdés sobre l'abast que pogués tenir la seva frase d'ahir segons la qual "el govern duraria almenys el que durin les vacances".

—Cap abast —ha contestat el ministre de Justícia—. Jo vaig voler dir que almenys disposaríem del marge de vida que ens donen les vacances, però no vull dir que després de les vacances sorgeixi la crisi.

—Què vindrà aquesta?

—Això no ho sé. No ho sé jo ni ho sap ningú.

Jo sóc un home que ja la seva tasca sense preocupar-se de quan hi posarà punt final.

—Es diu —ha afegit el periodista— que de l'últim debat polític no sortí aclarida la situació parlamentària i governamental. Vos què hi penseu?

—Jo crec que la situació ha quedat aclarida suficientment en tots els seus aspectes. El Govern ha plantejat el debat després del qual ha demanat un vot de confiança a la Cambra. La Cambra l'hi ha atorgat. Tots els Governaments parlamentaris del món no tenen més que aquesta aspiració.

Parlant amb els periodistes

Madrid, 10. — El Govern és on era en presentar-se.

—Però tingueu en compte —ha afegit el periodista— que arran de les declaracions del senyor Martínez Barrio sembla que hi hagué una rectificació governamental.

—Així ha interpretat l'opinió les paraules del senyor Martínez Barrio i dels altres dos ministres radicals que es digueren rebels, segons els quals s'havia arribat a un acord amb el senyor Lerroux i els restants ministres, però el Govern no s'ha mogut del seu lloc. Les declaracions del senyor Martínez Barrio foren exclusivament una apreciació personal.

Quan a l'actuació del Govern cal tenir en compte que és un govern minoritari amb pensament i trajectòries pròpies. De vegades en el seu camí es troba amb les dretes i en altres moments topa amb l'esquerra; això és el que passa, però el Govern està al centre, que és on ha d'ésser. No hi ha hagut abans de les declaracions del senyor Martínez Barrio cap desviació cap a la dreta, ni després de les declaracions cap a l'esquerra. Som on érem: on ens deixà la declaració ministerial el dia que fou pronunciada a les Corts pel senyor Lerroux.

—També ara sembla observar-se que el Govern abraça propòsits i es disposa a prendre mesures a favor de les esquerres en llur major part obreristes.

—El Govern no ha estat mai remic en buscar el benefici de la classe obrera com el de totes les classes socials, però així, en rodó, no pot dir-se que arran dels darrers successos el govern es proposi com a pla de Govern fer aquestes concessions a determinats sectors socials.

UN ATACAMENT QUE NO ES VEU CLAR

Madrid, 10. — Aquesta nit s'ha presentat a la Comissaria del districte de Chamberí el senyor Adolf Pedresuela i Garrido, amo d'una tenda d'ultramarins, situada al carrer de Sagunto, núm. 10, per denunciar que minuts abans de tancar el seu establiment, on es trobava amb un dependent de 14 anys anomenat Lluís Izquierdo Vicente a la rebotoja, han penetrat cinc individus pistola en mà, i en sortir a la botiga el dependent Lluís i el denunciador, l'han obligat a girar-se d'esquena i han escorcollat els calaixos.

Com que no han trobat res, el denunciador els ha lliurat tres-centes pessetes, producte de la receptació del dia, que guardava a la cartera, i després d'això els atacadors s'han fet escapolir.

Pedresuela, davant de la policia, no ha pogut confetar les senyes personals dels malfactors, i el mateix ha ocorregut amb el dependent, que en la seva declaració ha tingut nombroses vacil·lacions.

Preguntada la portera de la casa on hi ha la botiga, i l'amo i els parroquians d'un establiment de vins instal·lat davant de la botiga de comestibles, tots han manifestat que no havien sentit ni vist res d'anormal, i han negat que ningú hagués rondat per aquell lloc.

Encara que l'assumpte no es presenta clar, la policia realitza les gestions de rigor.

S'estudia una disposició per a protegir la producció espanyola

Madrid, 10. — Un periòdic dillú que pels Ministeris d'Indústria i Treball s'estudia una disposició que tendeix a protegir la mà d'obra espanyola.

Es vol, en suma, imitar França, diu l'esmentat periòdic, protegir la nostra producció dels atacs d'aquelles nacions que per la percepció inicial i per l'ajut decidit de l'Estat, o per la durada de jornada, mantinguda fora de tot tractat internacional, o per tàctica de jornals depechats, ataquen la nostra producció, essent insuficient per protegir-la aquella legislació d'ordre arancelari que fins ara fou més apropiada i suficient.

En una paraula, es vol crear una legislació antidumping, si dumping pot dir-se allò que fan els japonesos, que creiem que és encara una cosa pitjor i més difícil de rebutjar.

No podem publicar les notes pregades que no vinguin escrites en català i amb un timbre o signatura coneguda

B A R C E L O N A

ULL DE DIETARI

El bilingüisme que cal

Heu vist molts els qui hem conegut, ara, per a escriure bé el català a Catalunya no hi havia altre que el català perfectament escrit, i el català que per escriure amb correcció la nostra llengua calia escriure, l'idioma que hi veïja més conegut. No hi havia cap paratge en aquesta d'una, tampoc no hi havia el reflex d'una posició personal — la posició de l'home que s'ha creat en una atmosfera d'intim bilingüisme. No, és una frontera tan sinuosa com la d'una idioma que continuen del mateix el nostre sol pot ésser l'obra d'un esforç bilingüe; no basta posar l'etiqueta del bilingüisme propi, perquè un home no està mai segur de la seva propietat i la seva puresa.

Vulguem o no vulguem, en dibuixar la nostra forma, dibuixem la dels nostres pares més pròxims.

Fins no fa gaire anys podíem dir que el català és una llengua sense escola, amb una tradició literària interrompuda, amb una grandiositat en els seus fets, que no pas per al català, definit amb vigor per una història sense solucions de continuïtat i per un imperi polític secular. Però de mica en mica les coses muden. No és, naturalment, que l'espanyol hagi perdut cap de les seves qualitats intrínseques; és que el català ha entrat en dominis que li eren vedats i que obliguen a acceptar-lo tot.

La conseqüència d'aquest fet — fet polític i social — és ben visible: abans eren els catalans, estranys en català, els que havien de fer-se un tip de traduir. Ara comencen a invertir-se els termes, i els redactors dels diaris catalans es troben en la necessitat de traduir nombre de notes, de discursos, de decrets, de declaracions i de preceptes.

I, naturalment, la traducció implica riscos. I on hi ha risc no manca pas la caiguda. Ara, al costat de les castellanes abunden les catalanes i les faltes d'interpretació van a milers... o ja no van a milers, puix que veiem més errors en les versions castellanes que no pas en les catalanes.

No era obvi que en la redacció d'aquestes conferències toparia amb una "concordia" que, evidentment, era un "concordat", i amb una "semblança" que, més que no traducció, la paraula catalana "semblança", que referida a la biografia d'un personatge, cal traduir en català per "semblança"?

Oh, si en entenguéssim a espigolar errors d'aquesta mena! En trobaríem a dojo i d'una varietat pintoresca i interminable.

L'únic remei és — i ja tenim una certa dosi de sentit comú — el coneixement dels dos idiomes. Posar-se a redactar diaris que surten a Catalunya i que són llegits per catalans sense saber el català ha estat sempre una imprudència. Ara us esdevindrà una impossibilitat.

Carles SOLDEVILA

L'enterrament de Josefa Olivella

A la tarda, va efectuar-se l'enterrament de la senyora Josefa Olivella, que va morir la nit del dimecres darrer, a conseqüència de l'empusament d'un cotxe a l'avinguda de Francesc Layret.

A dos quarts de quatre, al pati de l'Hospital Clínic, es va organitzar la comitiva per a dirigir-se a la tinença parroquial de Nostra Dona del Pilar. Obien la marxa dos números de la guàrdia urbana, seguit el clergat amb creu alçada; a continuació, el pòster mortuori, que transportava el taüt, i nombroses corones i finalment el seguici, nombrosíssim, en el qual figuraven representacions de totes les classes socials.

La presència familiar estava formada pel senyor Felix Olivella, pare de la difunta; el seu espòs, senyor Manuel Garreta, i el seu fill, ultra altres familiars; directius de l'entitat "Foment del Calat", i el senyor Manuel Ribet, en representació de l'alcaldia.

A l'església del Pilar es va resar un responso i després es va acomiadar el dol, i prosseguí el cotxe mortuori al cementiri de Sans, on es va procedir a la inhumació del cadàver.

VAPORITZANT BENESSAT

Únicament vaporitzant contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

INHALADOR BENESSAT

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

Únicament inhalador contra refredats, grip, irritacions nasals, etc., etc.

CIENCIAS ELS ESPORTS

La grandiosa obra d'enginyeria del Llac Negre al Llac Blanc

El Llac Negre i el Llac Blanc són dos llacs naturals que es troben a l'oest de Colmar, Suïssa, quasi sobre el cim dels Vosges, i tenen entre ells una diferència de nivell de 115 metres, amb una distància horitzontal d'un quilòmetre entre els dos llacs. Les condicions favorables que presenten aquests dos llacs des del punt de vista hidràulic van ésser utilitzades per la Societat "Energie Electrique du Rhin", que temps enrera ja va construir la cèlebre central de Kembs, una de les més importants del món des del punt de vista de la força hidràulica, sobretot tenint en compte que la central esmentada conté les moderníssimes turbines hèlix de Kaplan acoblades als alternadors.

La disposició especial dels dos llacs i el fet que a la central de Kembs sobra força en certes hores del dia, va determinar a la Societat explotadora a construir un canal entre el Llac Blanc i el Llac Negre que permetés d'aprofitar el desnivell existent i a la vegada es tornés l'aigua gastada al llac superior, que és el Llac Blanc, després que se n'hagués obtingut la força. Així, doncs, durant les hores de corrent, és a dir, durant les hores en què la central de Kembs necessita tota la seva força hidràulica per produir corrent elèctric, les aigües del Llac Blanc es buiden dins del Llac Negre a través d'una poderosa instal·lació de turbines hidràuliques semblants a les instal·lades a Kembs, i després, durant la nit i les hores del matí en què la despesa de força és menor, les turbines de la central de Kembs envien a la central dels llacs la força elèctrica necessària per bombear l'aigua del Llac Negre cap al llac superior o Llac Blanc.

D'aquesta manera el sistema dels dos llacs ve a ésser com un immens i fantàstic acumulador hidràulic, que serveix de regulador de potència de la central de Kembs. L'aigua que surt del Llac Blanc passa per una galeria de 5'5 metres de diàmetre a través d'una tuberia de 4'6 metres, col·locada dins de les roques formades de granit dels Vosges, i desemboca a les turbines situades a la mateixa vora del Llac Negre; després, pel mateix camí, es bomba l'aigua del Llac Negre cap al Llac Blanc, quan ha servit de reserva a la central de Kembs. La diferència màxima de nivell del Llac Blanc al Llac Negre és de 18'6 metres, i com que la instal·lació serveix principalment per l'acumulació d'aigua durant el dia, poden ocórrer grans variacions en la costa del llac inferior, mentre que en la major part del superior encara queda lloc per una acumulació temporal suplementària.

El cabal d'aigua que circula així en les dues direccions, durant les 24 hores del dia, és aproximadament de 1'1 a 1'4 milions de metres cúbics, corresponents a una energia de 400.000 quilowatts-hora, aproximadament. Essent les turbines completament obertes, aquest cabal pot ésser evacuat en unes 4 hores, mentre que el període de bombeig per tornar l'aigua al llac superior dura part de la nit i mig dia següent, i és aproximadament el doble.

L'aigua es condueix des de la presa del Llac Blanc per dues tuberies de planxa d'acer soldada, de 3'2 metres de diàmetre cada una, a través de la cambra d'aparells; a cada tuberia hi ha dues vàlvules de papallona que poden moure's a mà i elèctricament. La vàlvula de sota de cada tuberia està prevista de manera que en cas de perill es tanca per mitjà d'un comandament a distància, des del quadre de control de la central. Llavors les dues tuberies s'unixen en una galeria rodona, feta de ciment, de 5'5 metres de diàmetre, que va a la cambra de càrrega amb un pendent del 1'5 per mil. Aquesta cambra és de construcció especial, amb un diafragma a la base del pou i un sobreexcididor a la part superior; la construcció esmentada permet reduir el diàmetre del pou.

De la cambra de càrrega a la central s'havien projectat primitivament quatre tuberies, però més tard es va modificar el projecte, instal·lant una sola tuberia, completament dins la roca, com ja s'havia fet en altres centrals hidràuliques, entre elles les de Handeck (Suïssa), Galleto (Itàlia), Achansee (Tirol) i La Truysère (França). El diàmetre de la conducció esmentada, per un règim de 100 metres cúbics per segon, és de 4'6 metres. La part de més pendent fa uns 60 graus i comunica directament amb la cambra de càrrega, mentre que la part més inferior sols té un pendent del 2 per cent. La tuberia completa és de xapa d'acer soldat i està embotada dins la roca del túnel, on està diposada, formant un sol bloc de ciment amb les roques. En sortir d'aquestes, la tuberia està revestida d'una capa de ciment armat per protegir-la millor contra les influències de temperatura exagerades i contra el perill de despenyament. Després de la tuberia de conducció ve la tuberia de distribució de les aigües a les turbines. Aquesta es fa per mitjà de quatre tuberies

de derivació de 2'3 metres de diàmetre cada una per als quatre grups de màquines, i una tuberia més petita que les altres que va a una turbina auxiliar. A cada extrem superior hi ha una vàlvula de papallona que es tanca en cas de revisió de les vàlvules, situades davant les turbines i les bombes.

La casa de màquines està formada per quatre grups acumuladors compostos de bomba, turbina i motor-generador. Cada un dels grups pot absorbir o proporcionar, segons el cas, 25.000 quilowatts-ampers a 12.000 volts. L'acoblament de les bombes, turbines i generadors és rígid; durant el funcionament de les turbines, els rodetes de les bombes també es troben en moviment. L'aigua surt de les bombes per aire comprimit, i, per mitjà d'un dispositiu de regulació flotant, es manté el nivell en els tubs d'aspiració de les bombes a una altura determinada.

Aquesta central del Llac Negre va tenir una terrible desgràcia el dia 4 de gener propassat, entre les 21 i 22 hores, en què es va rompre una tuberia que va esfondrar una part de la central i va ocasionar la mort de nou persones, ultra els considerables danys a tot l'edifici. La ruptura de la tuberia va ésser deguda a un defecte del material, que estava ocult, sense que ningú no se n'hagués pogut adonar. La superfície de rompiment va estendre's fins a uns 20 metres de longitud i per ella va descendir una veritable mànega d'aigua que ho va inundar i destruir tot, sense que es pogués posar remei de moment. El raig formidable va començar per arrencar el primer pal de la línia d'alta tensió, que es trobava al costat mateix de la tuberia de distribució, produint-se tot seguit un curt-circuit que va parar tota la instal·lació. Sols es varen salvar dos operaris que es trobaven al costat d'una bomba en període de muntura, proporcionada per la casa constructora Escher Wyss, com la resta de les màquines de la central: els operaris van observar una irregularitat brusca en l'aparell de regulació de la bomba i es posaren a córrer tot seguit, mentre les aigües desbordades entraven ja al pou i, poc després, l'enorme catarata s'obria pas per la teulada i els pisos superiors de l'edifici.

La causa de la ruptura de la canonada va ésser deguda a un conjunt de circumstàncies desafortunades, però independents de la perfecta construcció de tot el material proporcionat per la casa constructora; així ho ha confirmat l'enquesta que es va obrir sobre els fets esmentats, i que encara hauria pogut tenir conseqüències molt més funestes si les vàlvules de tancament de l'aigua no haguessin funcionat, cosa que es va aconseguir anant un home de nit i enmig de la neu a la caseta de vàlvules, perquè l'allau de les aigües havia destruït els comandaments automàtics. La instal·lació d'acumulació d'aigua del Llac Blanc al Llac Negre és una de les més importants i curioses del món i demostra el que pot fer l'esforç i el treball de l'home per aprofitar les forces de la naturalesa, dirigides científicament.

ENRIC CALVET

EXPOSICIONS D'ART

GAJERISC I AITANES

CORTS CATALANES. 61R
J. BORRELL. Pintura
M. BERNARDI. Escultura
J. CORTES. Pintura
R. PUIG. Pintura
Fins al 18 del corrent

LA PINACOTECA

R. LAPORTA ASTORT. Pintura
Fins al 23 del corrent

SALA BUSQUETS

PABLO DE GRACIA. 88
Goussier. Pintura
Eduard Serra. Escultura i dibuixos
Fins al 22

SYRA

DIPUTACIO. 222. Telefon 1871
FRANCESC MARA. Pintura
ANTONI MARINELLO. Aquarelles
Fins al 22

SALA PARES

PLANAS DORIA. Pintura
V. SOLÉ I JORDA. Pintura
Fins al 22

SALA GASPAR

CONSELL DE GENT 222. Tel 12004
Pintures. Dibuixos. Mòduls. Gravats
A. GERNIER. Pintura
Fins al 22

Llegiu

tots els dijous

MIRADOR

TENIS

Els punts de vista d'Eduard Flequer

Entre les figures màximes del tennis peninsular cal remarcar la forta personalitat del jugador català Eduard Flequer, el qual, ultra les seves qualitats intrínseques (la seva tècnica particularíssima que ha tingut tants admiradors i imitadors, i la seva sang freda i la dosificació del seu esforç en pista), posseeix un coneixement de joc tan gran, que tot i la minva possible de les seves facultats físiques, sempre restarà com un valor destacadíssim i com un expert de primer ordre, sent-se sentir la seva influència, tot i produir-se al marge dels "corts".

Eduard Flequer, amb els seus defectes i tot, quedarà incorporat a la vida tènica catalana, perquè en el moment més crític de la seva carrera ha sabut situar-se sense escarafalls.

Totes les faltes possibles d'aquesta gran raqueta han estat liquidades amb la seva entrada sincera i noble dins el camp del professionalisme. Aquesta actitud decidida d'Eduard Flequer li ha valgut, ultra l'admiració de tots els que sabem la gran hipocresia dels "purs", el respecte d'aquells que senten la pujada de trobar defectes a tot arreu.

Eduard Flequer, campió de Catalunya i d'Espanya diverses vegades, "defender" a la Davis Cup, amb un gran prestigi internacional, és encara un bon animador de les coses del tennis.

Ha donat conferències plenes d'interès i d'amenitat i els seus consells atinats (la seva conferència sobre el servei és ben viva en la meua memòria) el fan un mestre ideal en el difícil esport de la raqueta.

Vet aci els punts de vista d'Eduard Flequer:

El moment actual del tennis català. — El tennis català segueix un desenvolupament lentíssim, degut a la manca absoluta de tècnics que haurien d'accelerar la marxa ascendent del nostre esport.

Jugadors consagrats. — Als jugadors ja consagrats els manca convertir-se en "guanyadors".

Aquesta metamorfosi ha d'ésser motivada per ells mateixos. (Em refereixo als primers classificats.) Han de variar d'adversaris amb freqüència i dedicar molta part del temps a allò que en tennis es diu "táctica" i que correspon a un capítol quasi desconegut a Catalunya.

Jugadors que puguen. — Si hom no canvia el pla, fatalment seguiran el camí dels consagrats. S'estacionaran massa en aquest punt crític d'esperances, i si aquest estancament perdura caldrà, fins als més ben dotats, amuntegar-los en la pista de les vulgaritats, de la qual ja no es mouen mai més.

Panorama tènica espanyol. — Al panorama tènica espanyol cal aplicar-li les mateixes observacions que hem apuntat en parlar del tennis català. Ara que l'aspecte general és encara més trist, degut al menor nombre de jugadors.

Tennis internacional i Copa Davis. El progrés del tennis internacional és tan evident i tan formidable que cada dia es fa més difícil la permanència d'un mateix jugador com a capdavanter de la llista durant un nombre seguit de mesos.

Les grans figures es produeixen amb molta més rapidesa que abans i amb major intensitat cada vegada. De tot això en té la culpa (si culpa pot dir-se'n) la famosa Copa Davis, veritable solemnitat tènica i font segura d'ingressos per a aquelles nacions primitives que saben tenir un equip.

De les Associacions. — Penso que en contemplar amb indiferència l'estancament ja esmentat, posen de relleu el seu propi estancament, tot i que la responsabilitat és ben distinta, perquè si les Associacions no serveixen per a fer progressar el tennis, vol dir que serveixen perquè resti resaca. No té ni deixar fer als altres és la tasca més negativa que pot realitzar-se.

Del professionalisme. — No cal ni discutir, perquè és evident, la divulgació tènica que el professionalisme origina.

L'ésser molt remunerador i l'haver-hi molta competència obliga al

professional al màxim perfeccionament del seu joc. El professional fa del tennis l'objecte de la seva vida i en ell ha de trobar forçosament el premi de tots els seus afanyos.

Crec, doncs, que el professionalisme és un bé. Un gran bé per al tennis.

Torneigs OPEN. — Entenc que s'han de produir, i per un sentiment d'esportivitat dels mateixos amateurs.

Com pot rebre dignament un amateur el trofeu guanyat a Wimbledon si li consta que contra les grans figures internacionals del professionalisme aquest trofeu no l'hauria pogut obtenir?

Pasant-me ara entre la gent del públic que vol presenciar belles partides de tennis, he de dir que allò que interessa és la veritable qualitat tènica. Al cap i a la fi, l'espectador ha de pagar la seva localitat. ¿Què pot importar-li, doncs, que els seus diners vagin a un lloc o a un altre? El que cal és que els jugadors siguin bons. Que siguin veritables jugadors de "classe". I quant això no hi ha dubte que la plana major del tennis internacional ha passat ja al professionalisme.

Els jugadors de més talla: Tilden, Crawford, Vines, Nusslein, Cochet, Piaa, Satoh, Von Cram, etcètera, etcètera, són professionals.

Periodisme. — El periodisme tènica contribuiria al major desenvolupament de l'esport nostre si el practiquessin únicament aquells que s'hi coneixen.

No podem explicar-nos el cas de l'individu que en tota la seva vida activa de tènica no ha aconseguit formar-se com a jugador i en canvi pretén formar els altres.

Nosaltres respectem molt més el criteri d'aquells que s'han format únicament com a crítics de tennis. Aquests darrers poden donar un bon rendiment, perquè només veuen les coses des d'un punt de vista d'estudi i observació.

L'altre tipus de crítics — el jugador fracassat — no pot sostreure els seus judicis a la influència de la seva ineptitud pràctica, i llavors és quan cau en una veritable mistificació dels fets que comenta, vistos sempre a través dels seus errors eterns.

Eduard Flequer, que coneix l'esforç de LA PUBLICITAT en tot allò que significa difusió tènica, té per al nostre diari els millors elogis, i per a nosaltres, uns mots que agraïm sincerament. Aquests mots són el punt final de la nostra llarga conversa.

CARLES SINDREU

EL CONSELL DE LA SETMANA (de Martin Piaa)

ES UN GRAN ERROR — A MENYS QUE ES TRACTI D'UN CAS EXCEPCIONAL — DE DEIXAR BOTAR UN "LOB" PER A "SMASHAR-LO".

Correspondència. — A J. M.-T.: Rebuda la vostra lletra. Transmeteu-me aviat, s. u. p., la resposta al qüestionari que és en poder vostre.

BOXA

Se celebrarà demà a París l'encontre entre Al. Brown i Young Pérez?

Hi ha anunciat per a demà al Palau dels Esports de París una important reunió pugilística en el curs de la qual Al. Brown, el famós boxador negre que tant i tant ha fet parlar d'ell en aquests darrers temps, tant pels seus combats com per les seves digressions excentricitat, posarà en joc el títol de Campió del món dels pesos gall, que ostenta ja fa sis anys. L'adversari que hom ha designat és el jueu africà, protegit francès, Young Pérez, la forma del qual en aquests moments sembla excel·lent després de les seves recents victòries sobre els millors pesos gall de França.

Les perspectives d'aquest combat per tot hom que coneixi la classe d'Al. Brown són força interessants. El negre és un dels atletes millors dotats per a la pràctica de la boxa. Superior en envergadura a qualsevol home del seu pes, posseeix en els seus punys una remarcable eficiència. Al. Brown posseeix, a més, un joc extraordinàriament original que el fa sempre un adversari difícilíssim per a qualsevol contrincant que hom vulgui posar-li la seva habilitat i experiència del ring en joc, sense que la seva especial psicología s'armes que moltes vegades Al. Brown posa en pràctica no ja per a vèncer, sinó per a imprimir a aquelles flintes al devanell de les quals li podria ésser desfavorable una confusió cap de desorientar no ja l'adversari, sinó als mateixos jugues que han de fallar el combat i el públic que hi asisteix.

sisteix. En aquests casos pesa com és natural el títol de Campió del món que ostenta el negre, el qual baixará del ring enmig d'una pluja d'invectives i de xiulets però en definitiva invencible.

Es, doncs, difícilíssim que Young Pérez, que al capdavant no és cap boxador excepcional ni extraordinari, aconsegueixi demà arrabassar a Al. Brown el seu títol. Caldria per a això que el negre palestí minva en les seves qualitats físiques; que s'hagués trencat en ell aquell equilibri orgànic que malgrat una vida desordenada ha vingut conservant.

Ara bé: es farà aquest combat? Al. Brown ha romput darrerament amb el seu manager Dawe Lumiansky al·legant que el contracte que el lligava amb ell va expirar el passat mes d'octubre. Contràriament a l'afirmació del negre, Lumiansky ha dit i ha repetit aquests dies des de les planes de la majoria dels diaris de París i Londres que l'esmentat contracte no havia fins al mes d'agost de 1938 i que, per tant, tot compromís adquirit pel seu patrocinat sense la seva intervenció era nul i que en conseqüència la signatura posada per Al. Brown al peu del contracte per al seu matx de demà contra Young Pérez no tenia cap valor. Lumiansky, però, no podia presentar el contracte, que es trobava a Nova York dipositat en un banc. Ara bé: aquest contracte es troba ja a París. Abans d'ahir Lumiansky es presentà acompanyat de dos amics a la redacció d'un important diari parisiens del vespre sol·licitant veure el cap de la redacció esportiva. En presència de l'esmentat director i de diversos redactors un dels acompanyants del manager va exhibir un sobre lacrat i segellat expès des de Nova York. Obert aquest sobre, tots els presents van poder constatar que contenia un contracte per deu anys degudament legalitzat entre Lumiansky i Al. Brown i en el qual s'establien les condicions segons les quals el primer es constituïa en manager i aplegat del negre fins al dia 10 d'agost de 1938.

En vista d'aquests fets es plantegen diverses qüestions: On és el segon exemplar d'aquest contracte? Perquè sembla normal que es trobés entre les mans d'Al. Brown. ¿On és, per altra banda, el contracte per cinc anys que Al. Brown diu haver signat? ¿Quina força pot tenir el contracte que ara exhibeix Lumiansky davant de la imminència del combat entre Brown i Young Pérez? ¿No podria Al. Brown de bona fe haver-se compromès per cinc anys quan ho estava per deu? ¿

LEN HARVEY, EN BATRE LARRY GAINS, ES PROCLAMAT CAMPIO DE L'IMPERI BRITANIC

A l'Albert Hall de Londres es disputà el combat per al campionat de l'Imperi Britànic de totes les categories entre el campió de la Gran Bretanya, Len Harvey, i l'ex-campió de l'Imperi Britànic Larry Gains.

El combat es disputà a la distància de 15 repeses, al final de les quals fou proclamat guanyador, i, per, tant nou campió de l'Imperi Britànic, Len Harvey.

Len Harvey pesa 161 lliures i Larry Gains 206 lliures.

FUTBOL

El Campionat de Lliga

No totes les jornades per al futbol català han de presentar-se escaboses. Avui, per exemple, si és que es pot comptar amb la lògica, cosa un xic decantada dins el futbol en els temps que correm, dels partits que han de jugar-se, dos podem donar-los com a favorables als nostres clubs, i el tercer, dubtós, i potser, encara, advers.

En primer lloc tenim a Sarrià l'Espanyol contra l'Oviédo, en el qual partit, si bé l'equip visitant ha de donar molta feina a l'Espanyol, podem ja donar com a segura una victòria per al nostre equip.

A Sabadell, al camp de la Creu Alta, l'equip de la localitat jugarà contra el Múrcia. No creiem que el Múrcia, davant del Sabadell, pugui fer gran cosa, i creiem que la victòria somnirà al nostre equip, i més quan en els seus rengles figurarà ja el davanter centrat, donarà molta més efectivitat a l'equip del Vallès.

A València el Barcelona jugarà el partit contra l'equip que duu el nom de la localitat. Es tracta d'un partit un xic difícil per al nostre equip, i més si tenim en compte que no ha guanyat encara cap dels partits jugats fora del seu camp.

El programa de partits és: PRIMERA DIVISIO Espanyol - Oviédo, Escartín. València - Barcelona, Balaguer. Madrid - Athletic, Vilalba. Donostia - Racing, Sanchis Orduña. Arenas - Betis, Montero.

SEGONA DIVISIO Sabadell - Múrcia, Iglesias, Osasuna - Iruñ, Campa. Celta - Athletic de Madrid, Villanueva.

SEVILLA - Coruña, Arribas. TERCERA DIVISIO Recreatiu - Gimnàstic, R. Alvarez. Logroño - Unión Vigo, P. Gossalés.

Respecte al nostre equip, com ja hem dit en una altra edició, fins ara no hem tingut cap problema de

NOVES DE TOT ARREU

BASQUETBOL

El Comitè de Competició de la Federació Catalana de Basquetbol ha fet públic el fall d'aquest partit de la següent forma:

Adjudicar els dos punts del partit a l'Espanyol, suspènere quinze dies el jugador de l'Espanyol Gago, i el de Juvénus, Barquet, per dos mesos, al mateix temps rebair un punt de la classificació al Juvénus.

Aquest fall no ha estat vist amb satisfacció pels campions, per la qual cosa han recorregut ràpidament al Comitè d'Apel·lació.

Demà, diumenge, havia de celebrar-se el partit entre aquests dos clubs, corresponent a la segona volta, però per evitar possibles incidents ha estat suspès pel Comitè de Competició.

Ordre de partits de Campionat de Catalunya per a avui:

Esportiva - Patrie. Laietà - Barcelona. Iluro - Hospitalet. Badalona - Novenes.

BOXA

Dijous fou signat per l'empresari Olympia Ring el combat entre Josep Micó i Vicenç Ribambau, per al Campionat d'Espanya del pes lleuger, que es troba actualment vacant. És possible que els dos esmentats boxadors siguin enfrontats el proper dia 21.

A Lió, Tassin va vèncer Soya per punts.

El notable pes ploma francès Holtzer, es troba a Londres on es proposa disputar diversos combats.

A Florència, Baggiani fou declarat vencedor per punts de Bertazzolo, decisió que fou protestada pel públic. Hom creu que aquest resultat farà fracassar el projectat encontre entre Bertazzolo i Pierre Charles, a Brussel·les. A la mateixa reunió de Florència, Mennabeni vencé Cipriani per punts en 10 rounds.

Comuniquen de Nova York que el matx entre Carnera i Max Baer està a punt d'ésser signat. Baer rebria el 15 per cent de la recaptació. Primo Carnera ha de boxar aquest matx a Miami contra Tommy Loughran.

Al Central S. C. de París, Huguenin vencé Mura per abandonament a la novena repesa. Hom reconeix que en aquests moments Huguenin es troba en gran forma.

A Praga, Raback vencé Brovillé per punts.

El promotor barcelonès senyor Gasa, es troba novament a Sant Sebastià per tal d'arranjar les dificultats que posa Paulino per al projectat combat contra Max Schmeling. El senyor Gasa haurà coincidit a Sant Sebastià amb Mr. Strauss, el representant a Europa del boxador alemany.

BRIDGE

Aquesta setmana han començat les competicions per a establir les classificacions d'equips i atorgar el preat títol de Campió mundial de Bridge.

L'actual torneig olímpic permet als jugadors d'ambdós Continents d'acabar-se amb els millors brigdistes del món: ocasió única i d'un extraordinari interès.

Una nova aportació de 17.500 francs, donatiu de la fàbrica de paper de fumar Riz-Lacroix, ha elevat a 132.500 francs la suma des-

Torneig de Classificació

PARTITS PER A AVUI

Terrassa - U. E. Sans. Manresa - Martinec. Sant Andreu - Iluro. Partits per a avui: Santboià - Espanyol. Mollet - Ripolllet. Granollers - Sant Cugat. Badalona - Júpiter.

El gran partit a benefici del Club Unió d'Irún

En la darrera Assemblea de la Federació Espanyola el simpàtic Club Unió d'Irún exposava les serioses dificultats amb què topava per a participar en les competicions nacionals, a causa de no estar en consonància els llargs desplaçaments amb les migreses recaptacions. L'Assemblea, unànimement, es feu càrrec de la raó que assistia al Club irunès, i fou aleshores quan la delegació catalana brindà la idea de celebrar a Barcelona un matx en profit seu. La Federació Espanyola ha fet coincidir l'acord de l'Assemblea amb la preparació de l'equip nacional que ha de participar aquesta temporada en el campionat del món, donant així una major solemnitat al festival.

Aquest partit, l'expectació del qual cada dia és més positiva, servirà a l'esmentat entrenador per confeccionar l'equip que haurà de jugar contra Portugal per al Campionat del món.

Respecte al nostre equip, com ja hem dit en una altra edició, fins ara no hem tingut cap problema de

tinada a premis a la 28 Volta de França.

Aquesta quantitat, recentment rebuda serà repartida de la forma següent:

Per als asos: 1.000, 500, 300, 250, 200, 100, 100, 100.

Per als incondicionals: 300, 250, 150, 100, 75, 50.

Per als que es classifiquin pel mateix ordre en els finals d'etapa d'Elle, Charleville, Metz, Belfort i Evian.

La quantitat total d'aquests premis suma 17.125 francs, per tant sobre 375 francs, els quals destinen al premi general de donants.

El president de la U. V. Italiana, ha declarat que l'equip del seu país per a la Volta a França no serà designat fins després de la Volta a Itàlia.

Ha dit també que l'equip serà fort, però sense idols, el que fa suposar que és possible que no hi figurin ni Guerra ni Di Paco. En canvi, si assolixen una brillant actuació a la Volta Italiana, és possible que hi figurin homes com Bovet, Olmo, Runolir i altres valors nous.

ESPORTS DE NEU

Ahir quedà tancada la inscripció al curs de descens i eslalom, per a socis del Club, dirigit pel professor de l'Arilberg K. Wallenfels.

S'avisà a tots els inscrits que la sortida a Nou Creus, per tal de practicar després el descens, serà a les onze en punt del matí, i l'eslalom, que s'efectuarà als vessants superiors de les pistes centrals de Núria, serà a les quatre de la tarda.

Els no inscrits socis o no socis que vulguin ajuntar-se a aquest curs hauran de dirigir-se directament a Núria al senyor Laurenci.

FUT

Amb motiu de la Quinzena Blanca cada dia és més gran el nombre de compradors que acuden a

EL BARATO

Aquesta és la venda que el públic acull amb més entusiasme perquè ha pogut comprovar sempre que les rebaixes i descomptes que s'anuncien són totalment veritables

A tothom beneficia la QUINZENA BLANCA o "EL BARATO" i especialment als que consumeixen articles bons, per tal com entre les rebaixes i descomptes actuals els representa un 25 % d'economia

TOVALLES				
bon domàs blanc				
6x6	7x7	8x8	8x10	
Pesseles	1'80	2'70	3'50	4'50

LLENÇOLS			
gènere blanc excel·lent			
camara	sobrecamara	matrimoni	
Pts.	4'80	5'75	6'75

TOVALLOLES			
Rua superior, blanques			
Grandària	50x100	55x110	60x120
Pesseles	1'55	1'85	2'35

CAMUSSES HISPANIA			
les millors			
Grandària	36x40	36x60	60x72
Pesseles	0'90	0'80	1'55

El veritable "GRANTIN"	
en tots els colors, per a roba interior	
el metre, Ptes. 1'60	

SEDES LLISES	
en tots colors classe bona	
el metre, Ptes. 1'75	

POPELINS	
sedosos, colors fins, per a roba interior	
el metre, Ptes. 1'35	

COIXINERES				
gènere de gran durada				
Centímetres	75	110	130	150
Pesseles	1'13	1'50	2'—	2'15

VANOVES			
croixet semi-pliqué, colors			
lit 4 pams	5 pams	6 pams	mat.
Ptes.	3'55	4'55	5'40 6'30

DRAPS DE CUINA		
llenç curat blanc, amb sanefes		
Grandària	55x55	65x65
Ptes. dotzena	2'50	3'30

TALLES DE MATALAS	
cutí extra fort	
Llit de 5 pams, per	Ptes. 8'35
Llit de 6 pams, per	Ptes. 9'70
Llit de 7 pams, per	Ptes. 12'60

JOCS DE LLIT	
bon gènere, en gran diversitat de dibuixos, matrimoni,	
Ptes. 11'50	

JOCS DE TAULA	
Tovallons, amb 6 tovallons grans, 8x8 sanefes color	
Ptes. 5'75	

BATES BLANQUES	
cotilles, amb mànecues llargues, totes les mides, per a senyora,	
Ptes. 6'25	

ESTORS MENJADOR	
malla feta a mà, en color orom, amb dibuixos moderns	
Ptes. 19'80	

COBRELLITS matrimoni	
dibuixos en seda, gust oriental, de molta visualitat	
Ptes. 26'10	

ATENCIÓ! Amb motiu de la Quinzena Blanca EL BARATO, volent beneficiar el públic, fa extensiu el descompte del 10 % a tots els calçats